Spedizione in abbonamento postale — Poštnina plačana v gotovini

Leto XXII., št. 299 — Ljubljana, četrtek 31. decembra 1942-XXI — Cena cent. 80

Uprav ništvo: Ljubljana Puccinijeva ulica 5. Telefon št. 31-22 31-23 31-24
Inseratni oddelek Ljubljana Puccinijeva ulica 5 — Telefon št. 31-25 31-26
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska cesta 42
Računi za Ljubljansko pokrajino pri poštno-čekovnem zavodu št. 17 749 za ostale kraje Italije Servizio conti Corr. Post. Nr. 11-3118
GLAVNO ZASTOPSTVO za oglase iz Kr. Italije in inozemstva ima Unione Pubblicità Italiana S. A. MILANO

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka. Naročnina znaša mesečno Lir 18.—, za inozemstvo vključno s »Ponedeljskim Jutrom« Lir 36.50.

Uredništvo: Ljubljana, Puccinijeva ulica štev. 5, telefon štev. 31-22, 31-23, 31-24.

Rokopisi se ne vračajo.

CONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pubblicità di provenienza italiana ad estera: Unione Pubblicità Italiana S. A. MILANO

Letalski napadi na sovražne kolone v južni Libiji

Na tuniškem bojišču uničenih 9 sovražnikovih oklopnih vozil — Bombardiranje prometnih zvez in križišč v zaledju

Glavni štab italijanskih Oboroženih sil je objavil 30. decembra naslednje 949. vojno poročilo:

Na puščavskem področju južne Libije so močni oddelki našega letalstva prizadeli nove občutne izgube kolonam, ki so bile napadene tudi prejšnje dni.

Boji na področju Tunisa so se nadaljevali. Osne čete so uničile 9 oklopnih voz in ujele kakih 50 sovražnikov. Naši napadalni letalski oddelki so napadali cestna križišča in središča v sovražnikovem zaledju. Eno sovražno letalo je strmoglavilo v ognju nemške pehote.

Sovražna letala so ponovno bombardirala Suso v Tunisu ter so povzročila škodo in mnogo žrtev med prebivalstvom.

Strah v Siriji zaradi italijanskih letalskih napadov

Smirna, 29. dec. s. Iz Beiruta se doznava, da so anglodegolistične oblasti sklenile povečati protiletalske zaščitne mere zaradi ponovnih napadov italijanskih letal. Poostrene so bile kazni za kršilce ukrepov varnosti. V Beirutu so začeli graditi številne jarke in zaklonišča. Spopolnjena je bila tudi protiletalska obramba.

Strnjenost italijanskega naroda

Stockholm, 30. dec. s. Rimski dopisnik lista »Svenska Dagebladet« opisuje v simpatičnem članku zunanjo sliko današnje Italije ter čustvovanje italijanskega naroda ob začetku novega leta. Članek pravi, da je Italija prepričana, da bo prihodnje leto prineslo odločitev in da je zato trdno odločena napeti vse svoje sile za najvišji vojni napor. Zaradi položaja, ki je nastal po izkrcanju zaveznikov v Afriki so bili Italijani postavljeni pred hudo preizkušnjo ki so jo sijajno prestali. Današnji Italijani so si ustvarili popolno vojno zavest da lahko trezno in mirno presojajo in razpravljajo o dogodkih. Italijansko ljudstvo je danes prepričano, da gre boj za življenje ali smrt Italije kot evropske velesile za bodoče rodove.

Dogodki preteklega leta so le še bolj ojačili notranjo italijansko fronto Delavnost fašistične stranke ima danes največjo važnost in stranka je s svojo široko organizacijo v položaju, da vpliva na najbolj oddaljene hiše in da je dobro poučena o velikih in majhnih potrebah vsakdanjega življenja, ki jih je treba rešiti na ta ali drug način. Ta občudovanja vredna podpora fašistične stranke je še dvignila njeno veljavo pri množicah italijanskega naroda.

Ne glede na običajne nezadovoljneže in zabavljače, ki so napovedovali strahovito zimo, je položaj prehrane dosti boljši, kakor je bil lani. Izpraznitev bombardiranih krajev je prepričala mnoge dvomljivce, da v Italiji vlada veličastni duh vzajemnosti. List zaključuje: Italijanski narod se je z notranjo fronto zelo ojačil ter pričakuje bodočih dogodkov z resnostjo toda tudi trdno odločen da vzdrži in prenese najtežje neizbežne žrtve.

Bojevniki za Vladarja, Duceja in Domovino

V navzočnosti tajnika Stranke Eksc. Vidussonija se je sestal narodni svet združenja bojevnikov

Rim, 29. dec. s. V Rimu se je sestal ob navzočnosti tajnika Stranke, imetnika zlate kolajne Alda Vidussonija 13. narodni svet združenja bojevnikov. Skupščine so se udeležili člani nacionalnega direktorija z osrednjim odborom ter predsedniki in voditelji pokrajinskih federacij. Skupno je bilo zastopanih 8.959 bojevniških odsekov in 905.000 članov. Navzoči so bili tudi državni podtajnik v predsedstvu ministrskega sveta, šef glavnega stana Milice general Galbiati, oficirji, generali kot zastopniki podtajnikov za vojsko, mornarico in letalstvo, guverner Rima princ Borghese, zvezni tajnik Colesanti, predsednik ONC di Cecilianza, generalni direktor vojnih pokojnin Formosa, zastopniki bojevniških združenj ter številni imetniki zlatih kolajn.

Vidussonija, ki je prispel ob 10. ob spremstvu podtajnika PNF Carla Scorze, so pozdravili z dolgo manifestacijo udanosti Duceju. Eksc. Vidussoni je otvoril raport s pozdravom Kralju Cesarju in Duceju nakar je govoril predsednik imetnik zlate kolajne Amilcare Rossi, ki je izrazil predvsem poklonitev združenja Kralju Cesarju in Duceju ter slavnim oboroženim silam ter poveličeval spomin junaških padlih. Poklonil se je mestom, ki so bila prizadeta ob sovražnih napadih in ki s svojo junaško odločnostjo podpirajo ponos borbe.

Predsednik Rossi je nato obširno poročal o društvenem življenju in je predvsem poudaril, da je združenje ki se posveča tovariško podpornim akcijam v prid ranjencev in borcem ter njih družinam, smatrati za stalno mobilizirano. Njegovi člani so stalno pripravljeni za vse visoke smotre ter tvorijo preizkusni kamen bojevniških in fašističnih vrlin ki odstranjujejo vso sebičnost in nerazumevanje ter dajejo dušam čistost predanosti, prekaljene že v hudih preizkušnjah mnogih vojen.

Poročilo predsednika Rossija je zlasti obravnavalo posamezna vprašanja društvenega življenja glede na moralo in prilagoditev zahtevam države ki bije svojo sveto križarsko vojno. Omenil je važnost borbe ki jo je Duce nedavno označil jasno v svojih postulatih z govorom dne 2. decembra. Predsednik Rossi je med drugim poudaril da se 200.186 povratnikov iz prejšnjih vojen udeležuje sedanje vojne, po večini kot prostovoljci. Dober del teh je izmed voditeljev združenja. Tiskano poročilo je bilo zbranim razdeljeno in prikazuje v celoti pobude organizacijskega in podpornega značaja združenja bojevnikov. Poročilo kaže, kakšne velike uspehe je združenje doseglo v vsakem pogledu. Podčrtano je zlasti sodelovanje z bojevniškimi uradi Stranke.

Za zborovanje je bilo značilno goreče ozračje navdušenja, ki je pričalo o veri in žilavi volji bojevnikov iz vseh vojen, o neizčrpni vnemi in vdanosti v duhu fašistične discipline v častnih in odgovornih nalogah, katere jim je Režim poveril. Ob koncu poročila, ki je bilo soglasno odobreno je narodni svet odobril dnevno povelje.

Pozdravljen z velikimi ovacijami, je nato govoril tajnik PNF, ki je prinesel tovariški pozdrav stranke, katera je bila vedno neizprosna čuvarica bojevniškega duha. Stvarni izraz tega duha so bojevniki, ki tvorijo aristokracijo zvestobe in krvi. V njih vidi Stranka enega bistvenih temeljev za gmotni in duhovni dvig domovine, ki bo dosežen z vojno na povelje Duceja. Obnovljene manifestacije so izrazile skupno prepričanje v zmago fašističnega orožja. Udanostno brzojavko so bojevniki poslali Nj. Vel. Kralju in Cesarju. Tajnik PNF je zaključil raport s pozdravom Kralju Cesarju in Duceju.

Ojačenje vpliva nankinške vlade

Nacionalna Kitajska bo v večjem obsegu sodelovala v borbi za vzhodno Azijo

Šanghaj, 30. dec. s. Nankinški listi podčrtavajo važnost izjav Vančingveja ob njegovem odhodu iz Japonske. Listi navdušeno pozdravljajo vzajemnost, ki že vlada med Kitajsko in Japodsko in ki se bo nedvomno v bodočnosti še znatno poglobila. Kot znak tega poudarjajo listi dejstvo, da je podtajništvo za vojsko in mornarico prešlo pod nadzor vojaške komisije, ki ji predseduje Vančingvej. To dejstvo jamči ojačenje kitajskega vojaškega organizma. Na ta način se bo nacionalna Kitajska lahko v večjem obsegu in z vedno večjo učinkovitostjo udeleževala borbe za vzhodno Azijo. Nekateri listi, ki so blizu uradnim krogom, poudarjajo, da mora nacionalna Kitajska še mnogo doprinesti k poglobitvi svoje politične moči. Možje, ki jim je poverjena usoda nove Kitajske, se morajo postaviti na čelo ljudskim množicam ter prevzeti odgovornosti, kakor sta pri svojih narodih že storila Mussolini in Hitler.

Dvignjenje na Filipinih potopljenega doka

Tokio, 30. dec. s. Agencija »Domei« javlja, da se je japonskim pomorskim ženijskim četam posrečilo dvigniti na površino plavajoči dok 11.000 ton, ki so ga Američani v mesecu aprilu potopili v luki Merivales na polotoku Bataan.

Dokaz Giraudovega besedolomstva

Berlin, 29. dec. s. Na današnji konferenci tujega tiska je bilo prečitano pismo generala Girauda z datumom 4. maja na naslov maršala Petaina. S tem pismom se je Giraud s častno besedo zavezal, da ne bo ničesar podvzel proti politiki sodelovanja z Nemčijo, ter je celo izjavil, da je glede tega istega mnenja s Petainom in Lavalom. To pismo kaže, pripominja pooblaščeni tolmač Wilhelmstrasse, koliko je dal na čast francoskega visokega oficija tipa Giraud.

Negotova usoda treh čuvajev pomorskega svetilnika

Stockholm, 30. dec. s. Iz Belfasta poročajo, da so zaradi izredno visoke plime sredi meseca decembra trije čuvaji svetilnika na Atlantskem morju, 15 milj od irske obale, popolnoma odrezani od sveta. Silovitost viharjev je odnesla svetilniku streho in mu odtrgala stopnice. Na morju še vedno divja nevihta, zato se ni mogoče približati otočiču. Poskus, ki so ga napravili preteklo nedeljo, da bi čuvajem prinesli živil, se je ponesrečil.

Novi uspehi nemških podmornic

Zopet 19 sovražnikovih ladij s 100.300 tonami potopljenih na Atlantiku

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 30. dec. Vrhovno poveljništvo nemške vojske je objavilo danes naslednje posebno poročilo:

Nemške podmornice so nadaljevale zasledovanje pri Azorih razbitega sovražnega konvoja in so potopile nadaljnje štiri ladje z 21.000 br. reg. tonami. S tem je bilo doslej v tem konvoju uničenih skupno 19 ladij z 106.000 br. reg. tonami. Poleg tega so potopile naše podmornice v drugih vodah južnega in severnega Atlantika 15 ladij z 79.300 br. tonami. S tem je podmorniško orožje poleg včeraj javljenih uspehov poslalo zopet 19 sovražnih ladij s 100.300 br. tonami na dno morja.

Izjalovljeni sovjetski napadi ob Tereku

Nadaljnje velike sovjetske izgube — Živahno udejstvovanje nemškega in zavezniškega letalstva

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 30. dec. Vrhovno poveljništvo nemške vojske je objavilo danes naslednje poročilo:

Na ozemlju ob Tereku so se ponesrečili močni, z oklopnimi silami podprti napadi sovražnika. Pri tem je bilo uničenih 8 sovražnih oklopnih vozil.

V Stalingradu in na področju ob Donu so utrpele sovjetske čete pri nadaljnjih svojih napadih velike krvave izgube in so izgubile 16 oklopnih vozil. Med uspešnimi našimi protisunki je bilo zaplenjenega več težkega in lahkega orožja in so bili zajeti ujetniki. Napadi nemških letalskih skupin kakor tudi italijanskih, rumunskih in madžarskih bojnih letal so povzročili sovražniku velike človeške izgube ter znatne izgube oklopnega in težkega orožja.

Madžarske čete so uničile med napadalnimi operacijami večje število sovražnih bunkerjev z njihovimi posadkami.

V srednjem odseku vzhodne fronte so bili posamični sovražni napadi odbiti. Lastni napadalni oddelki so vdrli v sovražne črte in so razbili več bojnih postojank.

Južnovzhodno od Ilmenskega jezera so se zrušili nadaljnji sovražni napadi, podprti od oklopnih vozil, topništva in bojnega letalstva. 13 sovražnih oklopnih vozil je bilo uničenih.

Ob Volhovu in pred Petrogradom so nemški napadalni oddelki in oddelki španske prostovoljske divizije uničili več sovražnih bunkerjev. Nemška brza letala in oddelki lovskih letal so v nizkih poletih razbili transportne kolone sovražnika.

Bojna letala so pred Ribiškem polotokom na Severnem ledenem morju s presenetljivim napadom potopila sovražnega minolovca. Nočni napadi bojnih in strmoglavnih letal so povzročili velike požare v pristaniških napravah Murmanska in na kolodvorskem področju Kandalakše.

V severni Afriki so nemška strmoglavna letala uspešno napadla sovražne kolone na pohodu.

V Tunisu samo krajevne bojne operacije. Sovražnik je utrpel zaradi napadov strmoglavnih letal in bojnih letal v nizkih poletih velike izgube prevoznih sredstev.

Dne 29. decembra zvečer je nekaj britanskih letal vrglo nekaj rušilnih bomb na zapadno Nemčijo. Povzročena je bila manjša škoda na poslopjih.

Nemška lahka bojna letala so v Rokavskem prelivu potopila eno stražno ladjo in so podnevi napadla za vojno važne objekte nekega pristaniškega mesta ob južni angleški obali. V letalskih bitkah sta bili pri tem sestreljeni 2 sovražni letali.

Junaštvo znamenite divizije „Julia“

Berlin, 29. dec. Današnje nemško uradno poročilo omenja z veliko pohvalo znamenito divizijo »Julia«, katere ime je zvezano s spominom najlepših vojnih dogodkov, ki jih je italijanska vojska zapisala v svoje sijajno zgodovino. Divizija »Julia« se bojuje že dalje časa na vzhodni fronti in njeni planinci, molčeči in žilavi, prenašajo vse napore in neprijetnosti z redko vojaško vztrajnostjo in vrlino. Italijanski planinci so zaradi tega postali že legendarni po svoji priljubljenosti med nemškim vojaštvom. Nemški tovariši z globokim spoštovanjem govore o tej diviziji ter z neprikritim občudovanjem zro na svoje italijanske sobojevnike. Kar se tiče Rusov, so se mogli že često prepričati, da so nezavzetne postojanke, ki jih drže italijanski planinci, pa naj sovjetsko poveljništvo napada še s takimi strahovitimi ljudskimi množicami in z nakopičenjem najsilnejših bojnih sredstev. Planinska divizija »Julia« se je zlasti odlikovala v zadnjih bojih v velikem loku reke Dona. Podrobnosti o njenih junaštvih še niso znane, kajti zadnje dni nemški viri ne javljajo podrobnosti o bojih, ki so še v teku.

Tudi nemški tisk se omejuje samo na objavo vojnih poročil, le vojni dopisniki javljajo s fronte natančnejše popise kake bojne akcije preteklih dni. Med temi je vsekakor zanimivo poročilo vojnega dopisnika Gunterja Webra, ki popisuje uničenje znatne skupine ruskih sil, obkoljene v nekem gozdu pri Toropcu. Weber pripoveduje: »V gostem in temnem gozdu je 10 dni divjal strahovit vihar. Baterije štirih nemških divizij so brez prestanka bruhale ogromne množice izstrelkov. V tisočerih oblikah je prodirala smrt skozi gola drevesa ter neusmiljeno ubijala mrštvo eno izmed sedmih obkoljenih sovjetskih divizij. Obkoljenci so se hoteli osvoboditi iz obroča ter so prirejali napad za napadom proti srednjemu odseku naše fronte. Okoli gozda so nemški grenadirji, oblečeni v bele halje, ustvarili zid iz pehotnega orožja težkih in lahkih kalibrov. Deset dni se je ob tem zidu zlomil vsak poskus sovražnega izpada.

Sedaj Rusi vedo, da ni več izhoda iz zagate in da je njihova usoda zapečatena. Že nekoliko ur visi nad gozdom globok vznemirjajoč molk. Topovi molče. Po zadnjih strelih so grenadirji skočili iz zakloniščev ter pohiteli v gozd. Prodirali so previdno s puško v roki, pripravljeno na strel častniki z avtomatskimi pištolami so oprezno opazovali okolico, pripravljeni na vsako presenečenje, toda doživeli niso drugega iznenadenja kakor to, da je po vsem gozdu vladala grobna tišina. Šuma je bila napolnjena z ostanki razbitih sovjetskih čet. Tu je ležalo kakih 10.000 mrtvih, okoli 1000 oklopnih voz in topov ter nad 1000 razbitih in zgorelih avtomobilov. Gozd je bil nastlan s pehotnim orožjem, zaboji za municijo, z bombami in z drugim materialom. Očem se je nudil prizor uničenja, ki se redko vidi na tako omejenem prostoru, prizor, dégar strahota se redko tudi v tej vojni z Rusijo pokaže očem. Uničenje je eno izmed najstrašnejših v vojni zgodovini.

Bitka v vreči na jugu od Toropca je prav za prav končana. Rusi, ki so začeli 25. novembra silovito ofenzivo, s katero so nameravali razbiti naše postojanke in prodreti preko znamenitega »vzhodnega zidu«, so doživeli hud poraz, ki jih je veljal neizmerno množino vojnega blaga in njihovih najboljših čet v tem odseku. Skoraj vsak meter tal so preorali izstrelki našega topništva in tako je tudi skoraj vsak meter tal posejan z ostanki sovjetske udarne brigade. Šele sedaj je bilo grenadirjem ki so bili noč in dan v snegu da so vzdrževali obroč jasno, s kakimi nasprotniškimi silami so imeli posla in kako sovražno moč so porazili.

Med redkimi sovjetskimi baterijami, ki jim je uničujoči ogenj prizanesel, je ena zaplenili v drugih odsekih. Hodimo po gozdu sem ter tja, med negibnimi trupli vojakov ter med kupi pobite živine, ki se črnijo na belem snegu. Od časa do časa čujemo vzklik kakega nemškega vojaka. Tu so grenadirji, ki raziskujejo gozd. Eden izmed njih je brskajoč po kupu razbitin odkril zaboj s steklenicami penečega krimskega vina, drugi je našel čaj, tretji pa uro z nihalom, ki je še vedno pravilno tiktakal. Bilo bi zanimivo zvedeti zgodovino te ure, ki je, sodeč po obliki in po rezbariji v lesu, delo kakega umetnika iz 17. veka v Moskvi ali Petrogradu.

Čiščenje gozda traja dolgo časa. Zavleklo se je pozno v noč, preden je bila gozda pregledana. Tisti, ki so ušli uničevanju, čepe sedaj okoli velikega ognja sredi gozda. To je skupnica 11 sovjetskih vojakov, zajetih v nekaki prirodni votlini, kamor so se zatekli pred dvema dnevoma. Trudni in neveseli sede ob ognju in iz njihovih plaščev se dvigajo oblački pare. V gozdu brije močan veter, ki prinaša vzdihe, razen šum in šelest. Vojna je huda.« (Il Piccolo.)

Hude sovjetske izgube na finskih bojiščih

Helsinki, 29. dec. s. Finski glavni stan javlja: V zadnjih 24 urah je bilo na fronti Karelijske ožine izredno živahno udejstvovanje patrul. V srednjem odseku Aunuške fronte, so finske čete obrezuspešile napad sovjetskega bataljona, ki mu je deloma uspelo prodreti v prednje postojanke, od koder pa je bil pognan nazaj in je imel krvave izgube. Nad 150 mrtvih Rusov so našteli na bojišču. Z nekega sosednjega odseka so finske čete pognale prav tako majhne oddelke sovjetske patrulje, ki so vdrle v prve črte.

Na fronti Vzhodne Karelije je bilo v južnem odseku izredno živahna bojno udejstvovanje, ki se je zaključilo z razpršitvijo boljševiških oddelkov in patrulj. Enega izmed sovjetskih napadov v področju Uhtue, o katerem je včeraj vojno poročilo poročalo, je izvedel bataljon, ki je imel številne izgube. Mnogo mrtvih je obležalo na terenu. Finci so ujeli tudi mnogo sovjetskih vojakov. Na finski strani je bil ob tej akciji samo en vojak lahko ranjen.

Finsko protiletalsko topništvo je sestrelilo v odseku Uhtue eno bojno letalo tipa »I-2«. V južnem odseku fronte v Vzhodni Kareliji so finski bombniki učinkovito bombardiral skladišča v sovjetskem zaledju.

Nevarnost podmornic se bo še stopnjevala

Nemčija gradi nove podmornice hitreje, nego jih nasprotniki potapljajo

Stockholm, 30. dec. s. Londonski dopisnik lista »Dagens Nyheter« podaja napoved o verjetnem razvoju vojne v l. 1934. Pri tem se dotika vprašanja podmorniške vojne ter pravi med drugim, da bo podmorniška borba še vedno največja in najnevarnejša grožnja Veliki Britaniji. Poročevalec naglaša, da ta borba še nikakor ni prekoračila svojega vrhunca. Mnogi britanski kritiki napovedujejo, da se bodo napadi osnih podmornic ojačili v prihodnjih treh mesecih. Znano je tudi, da Nemčija z večjo naglico gradi podmornice, nego jih zavezniki potapljajo. Podmorniško orožje predstavlja še vedno veliko karto osnih sil v vojni na morju in jo bodo spretno izigravale skozi do konca. Na kak način bi se dala odstraniti ta grožnja, si v Londonu še niso na jasnem, dasi stalno razpravljajo o varnostnih ukrepih. Gotovost končne zmage v l. 1934, ki jo v Londonu od časa do časa slavnostno proglašajo, je močno obledela še pred koncem l. 1942.

Ob ameriški obali potopljene ladje

Buenos Aires, 30. dec. s. Državno tajništvo za mornarico Zedinjenih držav poroča, da so osne podmornice torpedirale in potopile ob vzhodni obali južne Amerike angleško trgovsko ladjo srednje tonaže, nadalje 1 ameriški parnik manjše tonaže v novembru mesecu, 1 parnik večje tonaže pa v decembru. Preostala posadka je bila izkrcana v pristaniščih ob vzhodni obali Zedinjenih držav.

Ameriški imperijalizem raztega svoje mreže

Nova razkritja o spekulacijah ameriške visoke finance

Berlin, 30. dec. s. Politično-diplomatična korespondenca se bavi danes na kratko z izjavami, ki jih je podal te dni podpredsednik Zedinjenih držav Wallace. Gre za famozni mirovni program, ki ga je oznanil Rooseveltov glasnik general Marshall, in izjave v svojem bistvu niso nič drugega kakor člen v verigi nesramnosti, ki se jih poslužuje ameriški imperijalizem, da bi si zagotovil nadvlado nad svetom. Omenjena revija navaja Wallacove in Marshallove izjave ter poudarja, da je slednji enostavno izjavil, da nameravajo Zedinjene države po osvojitvi Casablance, Orana in Dakarja izpopolniti sistem vojaških oporišč, tako da bo tudi v Evropi zajamčena ameriška nadvlada.

Načelnik ameriškega glavnega stana Marshall je dejal: Treba je rešiti dvojno vprašanje. Moramo držati trdno sistem doslej zasedenih strateških oporišč, obenem pa skušati ta sistem razširiti in ga utrditi.

Po mirovnem programu Wallacovem bodo odnosi Amerike do drugih držav obeleženi s tem, da bodo Zedinjene države do zob oborožene, ostali narodi pa bodo popolnoma razoroženi. V zvezi s tem je treba pomisliti tudi na znani ameriški zakon o posojilu in najemu, ki ga Američani licemersko predstavljajo svetu kot najbolj nesebično dejanje vse človeške zgodovine, v resnici pa stvar ni nič drugega, kakor podla spekulacija visoke ameriške finance. S pomočjo zasebnih kapitalov, posojenih inozemstvu, bodo Zedinjene države nekako avtomatsko prešle v posest vseh onih prednosti, ki si jih bodo osvojile v teku vojne. Razen važnih strateških oporišč, ki so bila iztrgana Angliji, računa dolarski imperijalizem tudi na popolno kontrolo evropskih železnic, veleindustrije, rudnikov in zemljiške posesti, ki je v lasti drugih narodov. Evropski narodi pa so prav zato šli v to orjaško borbo, da ubijejo barbarsko anarhijo, ki prihaja z vzhoda, ne pa, da bi se vrgli v žrelo nenasitni plutokraciji zapadne poloble.

Buenos Aires, 30. dec. s. Glavno ravnateljstvo ameriške vojne proizvodnje je izdalo ukrep glede pomanjkljivosti, ki so se odkrile v organizaciji vojnih dobav. Predvsem je ukrep naperjen proti špekulaciji in sleparstvu v škodo državne bogajne manjših podjetij in javnosti, ki je postalo že nekak običaj vodilnih kapitalistov. Ukrep določa, da se poslej vojne dobave ne bodo smele osredotočiti izključno pri velikih podjetjih. Te omejitve so povzročile veliko nezadovoljstvo pri nekaterih velepodjetjih, zlasti pri onih, ki imajo močno zaslombo pri višjih vladnih krogih ter so smatrali vojne dobave za svoj monopol.

Buenos Aires, 30. dec. s. Ameriške oblasti so uvedle strogo preiskavo proti ladjedelnicam v Portlandu, ki v 18 mesecih niso zgradile več kakor 8 parnikov tipa »Liberty«. Na temelju podpisanih pogodb bi morale ladjedelnice v tem razdobju izgotoviti vsaj 48 parnikov, za katere je bila že izplačana potrebna vsota.

Močna opozicija proti Rooseveltu

Rim, 29. dec. s. V uvodniku trdi »Daily Herald«, da izolacionizem nikakor ni mrtev v Zedinjenih državah. V Angliji preveč radi smatrajo Rooseveltove izjave in izjave njegovih sledbenikov kot »glas uenodušne Amerike«. Prav tako v Angliji radi trdijo, da je Rooseveltova opozicija neznatna. Manjšina, ki se zoperstavlja Rooseveltovi politiki pa je izredno močna. Roosevelt se bo moral na bližnjem kongresu zelo prizadevati, da bodo sprejeti njegovi pogledi glede zunanje politike in mednarodnega sodelovanja.

Neville Henderson umrl

Lizbona, 30. dec. s. Iz Londona poročajo, da je tam umrl Neville Henderson, bivši minister za delo in bivši britanski veleposlanik v Berlinu.

Pravila Združenja javnih nameščencev

Glede na svojo naredbo z dne 2. maja 1942-XX o ustanovitvi Združenja javnih uslužbencev Ljubljanske pokrajine je Visoki komisar po ugotovitvi, da so predložena pravila sklenjena in sestavljena skladno s predpisi člena 4 ustanovitvene naredbe, s posebno odločbo odobril ta pravila, ki so objavljena v »Službenem listu« 26. t. m.

Namen združenja

Združenje javnih uslužbencev Ljubljanske pokrajine združuje ločeno po njih strokah vse aktivne in upokojene uslužbence države in samouprav, občin, javnih dobrodelnih zavodov in vseh kakršnih koli in kjer koli v Ljubljanski pokrajini delujočih javnopravnih zavodov in ustanov, ki niso včlanjeni v druga združenja javnih uslužbencev, ki jih ustanovi z istimi nameni Visoki komisar. Združenje predstavlja javne uslužbence Ljubljanske pokrajine v vsakem pogledu nasproti vsakomur in ima nalogo: a) varovati njih stanovske in strokovne koristi s tem, da sodeluje pri reševanju vprašanj, ki zadevajo njih delovne pogoje, dohodke in družabno življenje; b) delovati za nravno in gmotno podpiranje svojih članov; c) pospeševati izpopolnjevanje njih strokovne izobrazbe. Za dosego teh namenov mora vedno zasledovati delovne in službene pogoje vsega v njem nameščenega osebja. Združenje oddaja svoje mnenje po predpisih, ki se izdajajo ali kakor koli zadevajo javne uslužbence, priporočuje morda ugotovljene nedostatke, predlaga, kar je treba za zboljšanje delovnega razmerja in posreduje pri pristojnih oblastvih, da bi se ugotovljeni nedostatki odpravili. Združenje zbira finančna in druga sredstva v prid članov in sme z njimi neomejeno razpolagati. Izdaja svoje službeno glasilo in prireja tečaje, predavanja in kulturne prireditve, zabavne izlete, počitniške kolonije in podobno.

Članstvo

Včlanijo se lahko javni uslužbenci, navedeni v prvem členu. V ta namen je potrebno, da vložijo redno pisano prošnjo. O sprejemu članov odloči predsednik po dobljenem mnenju sosveta. Članstvo prenehа: a) brž ko prenehа položaj, na katerem temelji sposobnost, biti član; b) z ostavko; c) zaradi trimesečnega zaostanka v plačevanju članarine; d) z izključitvijo. Člani združenj, ki so bile z naredbo Visokega komisarja z dne 2. maja 1942-XX spojene v združenje javnih uslužbencev, kakor tudi tistih združb, ki so pristopile k združenju v roku, določenem v naredbi, se avtomatično štejejo za njegove člane.

Člani so združeni v naslednjih devetih skupinah:

1) uslužbenci **agrarne uprave, agrarnih operacij, gozdne in veterinarske uprave;** 2) uslužbenci **občne uprave;** 3) uslužbenci **krajevnih samouprav;** 4) uslužbenci **verskih uprav;** 5) uslužbenci **dobrodelnih ustanovnih zavodov;** 8) uslužbenci **tehnično rudarske uprave;** 9) **upokojenci.**

Skupinam načelujejo skupinski vodje, ki imajo lahko namestnike. Skupinske vodje in namestnike imenuje za nedoločen čas predsednik po predhodni odobritvi Visokega komisarja. Oni podpirajo predsednika pri vseh poslih, ki se tičejo njih skupine, sklicujejo in ob odsotnosti predsednika vodijo posvete skupine, ki morajo biti vsaj enkrat na leto, da se proučijo posebne razmere ali morebitne potrebe članov, da oddajajo mnenja o vprašanjih, zavedajočih skupino in da pretresajo predloge, ki naj se pošljejo predsedniku ali glavni skupščini.

Člani imajo pravico do pomoči združenja, nadalje pravico opozarjati po skupinskem vodji na potrebe svoje kategorije, se udeleževati kulturnih, podpornih in drugih pobud, ki jih sproži združenje, in zahtevati podporo združenja v vprašanjih delovnega razmerja.

Člani so dolžni plačevati članarino, razširjati društveno misel in delovati zanjo ter izvrševati pravila in sklepe organov združenja. Zoper člane sme izreči predsednik tele disciplinske ukrepe: 1. opomin; 2. ukor; 3. začasno odstranitev; 4. izključitev iz združenja, ki jo izreče predsednik po dobljenem mnenju sosveta.

Organi združenja

Predsednika imenuje za nedoločen čas Visoki komisar. On zastopa združenje polnoveljavno, sklicuje in vodi glavno skupščino, seje sosveta in posvete skupin, kadar se jih hoče udeležiti. Stalno je v stikih s skupinskimi vodji in s krajevnimi odbori. Skrbi za upravljanje združenja, tudi imovinsko, kolikor ni to izrečno poverjeno posebnim organom. Ob odsotnosti ga nadomešča podpredsednik, ki ga po predhodni odobritvi Visokega komisarja imenuje predsednik za nedoločen čas.

Sosvet sestoji iz skupinskih vodij in iz po enega predstavnika izmed skupin A, B in C uradnikov, zvaničnikov in služiteljev. Sestane se na predsednikovo vabilo, kadar je to potrebno, najmanj pa enkrat na mesec. Njegova naloga je pretresati vprašanja, ki mu jih predloži predsednik in zadevajo vse člane ali kar presegajo meje redne uprave, in oddajati o njih svoje mnenje. Sosvetu je predložiti v pretres in odobritev proračun in računske zaključke ter predloge o določitvi članarine za naslednjo finančno poslovno dobo.

Glavno skupščino tvorijo vsi člani. Skliče jo predsednik, ki določi dnevni red. Sklicati se mora vsaj enkrat na leto z razglasom, ki se nabije v prostorih združenja in objavi v »Službenem listu« vsaj osem dni preden se snide. Skupščina prvega sklica je sklepčna, če je navzoča vsaj polovica vpisanih članov. Po preteku pol ure se šteje, da je skupščina konstituirana v drugem sklicu in sklepčna ob vsakem številu udeležencev, kar je treba v vabilu na skupščino izrecno navesti. Glasuje se z vstajanjem in sedenjem. Sklepa se z absolutno večino glasov, pri enakem številu glasov odloči predsednikov glas. Glavna skupščina odobrava in pretresa proračun in računske zaključke, sklepa o višini članarine za naslednjo poslovno dobo, voli člane nadzorstvenega odbora in njih namestnike, sklepa o spremembah društvenih pravil in o uporabi imovine, če bi se združenje razšlo, ter obravnava in sklepa vobče o vseh predmetih, ki jih postavi predsednik na dnevni red.

Krajevni odbori poslujejo v glavnih krajih upravnih okrajev pokrajine, izvzemši Ljubljano. Tvorijo jih predsednik in dva člana, ki jih po predhodni odobritvi Visokega komisarja za nedoločen čas imenuje predsednik združenja izmed članov v okraju. Krajevni odbor mora predlagati predsedniku združenja predloge o vseh vprašanjih iz pristojnosti združenja, ki zadevajo člane tistega okraja. Da bi bil v neposrednih stikih s svojimi člani lahko predsednik krajevnega odbora sklicuje posvete po postopku, predpisanem za glavno skupščino združenja, o čemer mora poprej obvestiti predsednika združenja.

Nadzorstveni odbor je sestavljen iz treh članov in dveh namestnikov, ki jih izvoli glavna skupščina za vsako finančno poslovno dobo. Nadzorstveni odbor nadzira delovanje združenja, zlasti kolikor se nanaša na finančno poslovanje in poroča predsedniku o opravljenem pregledu. Vsako leto mora predložiti glavni skupščini poročilo o delovanju združenja in o gospodarskem in finančnem stanju.

Dohodki združenja

Dohodki združenja so **članarina**, ki jo določi za vsako finančno poslovno dobo skupščina sorazmerno s prejemki članov, nadalje podpore in prispevki, darila in volila in drugi morebitni dohodki. Imovina združb, ki so bile spojene v Združenje javnih uslužbencev po členih 2. in 3. naredbe Visokega komisarja z dne 2, maja 1942-XX, kakor tudi imovina združb, ki so mu pristopile v roku, določenem v tej naredbi, se sme uporabljati samo za posebne namene, določene v ukinjenih pravilih teh združb, torej ločeno tako od društvene imovine, ki se na novo pridobi in od dohodkov združenja, kakor tudi med seboj.

Končne določbe

Urade združenja vodi **tajnik**, ki ga imenuje predsednik po predhodni odobritvi Visokega komisarja. Tajnik opravlja po navodilih in pod nadzorstvom predsednika, ki mu je odgovoren, dopisovanje in posle redne uprave, prisostvuje sejam sosveta in glavni skupščini ter piše o tem zapisnike. Tajnika podpirajo blagajnik, gospodar in osebje tajništva. Vse te imenuje predsednik. Vse osebje tajništva je pod disciplinsko oblastjo predsednika.

Združenje lahko razpusti samo Visoki komisar. V tem primeru sklepa glavna skupščina o uporabi imovine združenja. Za veljavnost sklepov je potrebna odobritev Visokega komisarja; če jo ta odreče, je sam pristojen odločiti o namembi društvene imovine.

Spremembe teh pravil lahko sklene glavna skupščina. Za veljavnost teh sklepov je potrebno, da zanje glasujeta vsaj dve tretjini navzočih članov in da jih odobri Visoki komisar.

Sprejemanje odrezkov živilskih nakaznic

Mestni preskrbovalni urad obvešča ljubljanske trgovce in peke, da bo odrezke decemberskih živilskih nakaznic za vsa racionirana živila sprejemal tako, da v soboto 2. januarja pridejo na vrsto trgovci in peki z začetnicami A do D, v ponedeljek 4. januarja z začetnicami E do G, v torek 5. januarja z začetnicami H do J, v četrtek 7. januarja z začetnicami K in L, v petek 8. januarja z začetnicama M in N, v soboto 9. januarja z začetnicama O in P, v ponedeljek 11. januarja z začetnicama R in S, v torek 12. januarja z začetnicama Š in T ter v sredo 13. januarja trgovci in peki z začetnicami U do Ž.

Odrezke bo navedene dni urad sprejemal samo dopoldne od 8. do 12. Na vsakem zavitku predloženih odrezkov mora biti čitljiv žig tvrdke, čitljivo napisano število odrezkov in njih vrednost v kilogramih.

Posebnih ali malih nakazil ni dovoljeno niti lepiti niti žigosati, temveč jih je treba predložiti v posebnih zavitkih ali vrečicah.

Odrezke novemberskih dodatnih nakaznic je treba nalepiti ločeno po 100 na isti kos papirja. Enako je treba predložiti glave dodatnih novemberskih nakaznic, na katere je bila oddana dodatna množina moke ali kruha.

Vsem odrezkom je treba priložiti poljroben in natančen seznam oddanih odrezkov v dveh izvodih s podpisom in žigom trgovca ali peka, in sicer ločeno kot doslej, t. j. moko, riž, testenine posebej, sladkor, maščobe, milo, krompir, sir, marmelado in fižol pa spet posebej.

Posebej opozarjamo peke, da morajo lepiti odrezke osnovnih živilskih nakaznic kakor doslej po 50 komadov, dodatnih pa po 100 komadov, a samo eno stran papirja.

Odrezke vojaških živilskih nakaznic ali kakršnekoli druge odrezke je treba lepiti popolnoma ločeno, namreč vsake vrste odrezke posebej. Na robu papirja vsake pole mora pek ali trgovec navesti število odrezkov, količinsko vrednost posameznih odrezkov in vseh odrezkov skupaj. Odrezkov, ki ne bodo pravilno urejeni in jim ne bosta priložena pa dva seznama, mestni preskrbovalni urad ne bo prevzel.

Nakazovanje bolniških dodatkov

Bolnikom, ki so po predloženih zdravniških spričevalih upravičeni dobivati posebne dodatke racioniranih živil, bo mestni preskrbovalni urad delil bolniška nakazila vsako dopoldne od 8. do 12. samo v pritličju Turjaške palače v Križankih, Gosposka ulica 15, po naslednjem razporedu:

Od 2. do 8. januarja bolnikom, ki imajo pravico tudi do dodatka mesa, tako da pridejo na vrsto v soboto 2. januarja bolniki z začetnicami A do D, v ponedeljek 4. januarja z začetnicami E do J, v torek 5. januarja z začetnicami K do O, v četrtek 7. januarja z začetnicami P do T in v petek 8. januarja bolniki z začetnicami U do Ž.

Od 9. do 14. januarja drugim bolnikom, tako da v soboto 9. januarja pridejo na vrsto bolniki z začetnicami A do F, v ponedeljek 11. januarja z začetnicami G do K, v torek 12. januarja z začetnicami L do P, v sredo 13. januarja z začetnicami R do T in v četrtek 14. januarja bolniki z začetnicami U do Ž.

Od 15. do 22. januarja bo mestni preskrbovalni urad delil **nakazila za sladkor za dojenčke in bolnike**, seveda tudi samo na podlagi predloženih zdravniških spričeval, tako da pridejo v petek 15. januarja na vrsto upravičenci z začetnicami A do Č, v soboto 16. januarja z začetnicami D do H, v ponedeljek 18. januarja z začetnicami I do K, v torek 19. januarja z začetnicami L do O, v sredo 20. januarja z začetnicami P do S, v četrtek 21. januarja z začetnicami Š do V in v petek 22. januarja upravičenci z začetnicami Z in Ž.

Opozarjamo vse, ki pridejo po bolniška nakazila, da morajo s seboj prinesti izpolnjeno glavo živilske nakaznice upravičencev za januar in tudi nakazilo prejšnjega meseca, potrjeno od trgovca.

Pripominjamo, da bodo tisti, ki bodo mestnemu fizikatu zdravniška spričevala predložili po 5. januarju, dobili nakazila šele po 22. januarju.

Zravstveni zavodi, ki so upravičeni dobivati posebne bolniške dodatke, naj pridejo že v ponedeljek 4. januarja popoldne v Turjaško palačo.

Bolniški odsek se zaradi velikega navala nikakor ne bo mogel ozirati na reklamacije zamudnikov in tistih, ki ne bi upoštevali tega razporeda. Zato pa vse upravičence opominjamo, naj ta razpored izrežejo in ga shranijo.

Podaljšanje dovoljenj za promet z avtomobili

Urad za civilno motorizacijo Visokega komisarijata sporoča:

1. Vsa dovoljenja za svobodno kretanje avtomobilnih vozil kakršne koli vrste, veljavna do 31. decembra t. l., se podaljšajo do 15. januarja 1943-XXI.

2. Obnovo omenjenih dovoljenj bodo smeli zaprositi samo sedanji imetniki dovoljenj vsaj do 10. januarja l. 1943 pri uradu za civilno motorizacijo Visokega komisarijata. Odnosne prošnje, kolekovane z 12 L, morajo vsebovati točne razloge za zaprošeno dovoljenje.

Izprememba naredbe o kretanju in javnem poslovanju

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino je na podstavi lastnih naredb z dne 30. oktobra 1941-XX št. 135, 24. junija 1942-XX. št. 125, in 13. oktobra 1942-XX. št. 188., tičočih se ureditve kretanja in poslovanja javnih lokalov odredil:

Čl. 1. Čas, v katerem je v Ljubljanski pokrajini dovoljeno kretanje, se izpremenja takole: v ljubljanski občini od 5. do 21., v drugih občinah od 5 do 20.30.

Čl. 2. Čas zapiranja poslovnih lokalov in javnih prireditev je določen takole: v ljubljanski občini ob 20.30, v drugih občinah ob 20. uri.

Čl. 3. Glede drugih določb, ki jih vsebujeta naredbi z dne 30. oktobra 1941-XX. št. 135. in 24. junija 1942-XX št. 125 ni nikakih izprememb.

Čl. 4. Pričujoča naredba stopi v veljavo s 1. januarjem 1943-XXI.

Ljubljana, 29. decembra 1942-XXI.

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino
Emilio GRAZIOLI

Božična poslanica škofa dr. Rožmana

Pobožnost petih prvih sobot v mesecu

V Gospodu, ljubljeni verniki!

Za Božič in Novo leto Vam pošiljam blagoslov in pozdrav z željo, da bi Bog čas trpljenja človeštva skrajšal.

Mnoge muči vprašanje: Odkod in čemu to težko trpljenje človeštva? — Vzrok trpljenja ni v Bogu, ampak v človeku! Bog je dal svoje zapovedi, po katerih si more človek na zemlji napraviti božji red, ki je edini vsestransko primeren za človeka, vsem enako koristen in zmožen ohranjati trajno pravičen mir ter narode, ki so vsi ustvarjeni, da služijo istemu Bogu, povezati z vezjo pravičnosti in ljubezni v eno družino božjo. Človek pa je božji red zavrgel in si postavil svojega v nasprotju z božjimi zapovedmi.

Cerkev je svarila stoletja že, a ljudje niso poslušali besede resnice iz božjega razodetja, verjeli pa so varljivim geslom krivih prerokov in iskali mimo Boga in njegovih zapovedi trdnejše temelje za boljše in lepše življenje na svetu — in našli sedanje gorje.

Bog je človeku pustil svobodo, ni posegel čudežno vmes, da bi zabranil naravni razvoj, kakršnega si je človek zamislil — in tako je grešno početje človeka dozorelo v sedanje nesreče.

Bog zdaj pripušča, da tepejo človeštvo njegovi lastni grehi. Čemu? Da bi nas šibe, ki smo si jih z nezvestobo do Boga sami spletli, zopet obrnile k Bogu, da bi vsi in vsak spoznal, da ni na pravi poti, uvidel svojo krivdo, jo popravil, se vrnil k Očetu in mu odslej zvesteje služil — in v tem našel svojega življenja pravi smisel in najgloblji namen.

Skušajmo razumeti, kaj Bog namerava, ko dopušča, da nas po zakonu železne doslednosti tepe bič naših lastnih pregreh, pa bomo znali trpljenje obrniti sebi v zveličavno pokoro. S tem bomo zadostili za krivde in grehe, ki so v svetu rodili nered in borbe. Trpljenje moramo uporabiti, da se v njem očistimo in vsak dan bolj posvetimo. Če kdo nedolžen trpi, daruj to pokoro v zadoščenje za krivde drugih, ki sami ne zadoščujejo, pa bo nezasluženo trpljenje njemu samemu v večje zasluženje in popolnejše posvečenje.

Med trpljenjem se razcveta marljiva in vedno pripravljena ljubezen do bližnjega, ljubezen, ki pomaga, kjer more, ki blaži bolečine, omiluje trpljenje, sočustvuje z vsemi žalostnimi in jokajočimi, s tem pa razdvojena srca zbližuje in pomoč božjo pritrguje. V tej ljubezni skušamo storiti vse, kar je v danih razmerah mogoče, da bi vse iz trpljenja rešili ali ga jim vsaj olajšali, predvsem tistim, ki trpijo brez lastne krivde.

Iz trpljenja se naše misli obračajo k Bogu, dobremu in usmiljenemu. Čim hujše so preizkušnje, tem gorečnejše naj so naše molitve: Drži nas, Gospod, da nas obup ne zlomi; daj nam milost, da vztrajamo v Tvoji volji; naj nas bridkosti ne ločijo od Tebe, temveč nas skesane in spreobrnjene vodijo k Tebi, kakor izgubljenega sina. Prosimo ga z vsem zaupanjem, naj skrajša dneve trpljenja in privede ljudi zopet v svoj božji red, kjer bo »božji mir, ki vsak razum presega, varoval vaša srca in vaše misli« (Fil 4, 7).

V tej molitvi se iz skupnega trpljenja, telesnega in duševnega, združimo v eno samo molitveno družino pod varstvom božje in naše Matere Marije, ki je obljubila rešitev, če se spreobrnemo, nehamo Boga žaliti in se njenemu brezmadežnemu Srcu posvetimo.

Z božjo pomočjo bomo to skupno posvetitev opravili v prihodnjem maju. Da bo posvetitev uspešna in učinkovita za vse naše življenje, se hočemo na njo temeljito pripraviti. Priprava naša bodi v tem, da bomo od januarja do maja 1943 skupno opravljali pobožnost petih prvih sobot brezmadežnemu Srcu Marijinemu v zadoščenje za kletve in nehvaležnosti, s katerimi se tudi med nami žali. Vsa podrobna navodila bodo tako objavljena, da bodo vsakomur dostopna.

Prav lepo Vas vabim, da se pridružite tej pobožnosti in jo opravite z namenom zadostovati materinskemu Srcu Marijinemu. Ta sklep bodi vaše novoletno darilo Materi Mariji, Nobena mati otroškega daru ne zavrne in ne pozabi. Tudi Marija ga ne bo. Brezmadežno Srce Marijino bo naše rešenje!

V adventu l. 1942.

Gregorij Rožman, l. r.
škof ljubljanski

Gospodarstvo

Ureditev prodaje jedilne soli

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino je na podstavi čl. 3. Kr. ukaza z dne 3. maja 1941-XIX. št. 219., na podstavi lastne naredbe z dne 23. aprila 1942-XX. št. 78 tičoče se ureditve racioniranja živilskih potrebščin, smatral za potrebno, da uredi prodajo jedilne soli v pokrajini ter je odredil:

Čl. 1. Nakup jedilne soli za potrebo prehrane se izvršuje na osebno živilsko izkaznico, ki velja za nakup življenjskih potrebščin. Mesečna količina na osebo je določena na 0.6 kg.

Čl. 2. Za nasoljenje živil, določenih izključno za potrošnjo lastne družine, morajo interesenti zaprositi pri občini, ki bo po primerni ugotovitvi izdala nakazilo za nabavo pri vseh predprodajah. Nakaznica mora biti potrjena od Kr. finančne straže, kjer pa te ni, od poveljstva Kr. karabinerjev ali od poveljstva vojaške posadke.

Čl. 3. Nabava jedilne soli po obratih, pekarnah, živilskih industrijah je vezana na pogoje, označene v členu 2. Na isti način prevzemajo sol tudi skupna gospodinjstva, (verska, vzgojna, zdravstvena), kadar njih potreba ni krita z živilskimi nakaznicami, ki jih ima na razpolago vsak posamezni član skupnega gospodinjstva.

Čl. 4. Prošnje po čl. 2. in 3. pričujoče naredbe morajo vsebovati: a. ime in priimek prosilca ter njegovo bivališče, b. rabo, za katero je namenjena zaprošena sol, c. potrebno količino. Kadar količina znaša več od mesečne potrebe, jo bo občina razdelila na več mesečnih nakaznic, od katerih bo vsaka veljavna samo za dotični mesec.

Čl. 5. Odvzem soli za potrebe Oborožene sile se bo izvrševal ob predložitvi posebne prošnje, podpisane od pristojnih poveljstev.

Čl. 6. Kršitelji določil pričujoče naredbe bodo kaznovani, ako dejanje ne bo tvorilo težjega prekrška, po postopku, predpisanem v naredbi z dne 26. januarja 1942-XX. št. 8., z zaporom do 2 mesecev in z globo do 5000 lir.

Čl. 7. Pričujoča naredba stopa v veljavo 1. januarja 1943-XXI.

Ljubljana, 29. decembra 1942-XXI.

Visoki komisar: Emilio Grazioli.

*

Prehranjevalni zavod Visokega komisarja objavlja:

Začenši s 1. januarjem 1943 bodo prejemali vsi potrošniki mesečno 600 gr soli na osebo pri svojem običajnem dobavitelju ali pa v prodajalnicah soli in tobaka. V mesecu januarju bodo sol lahko nabavili na odrezek »B« navadne živilske nakaznice za januar, ki ga prejmejo vsi potrošniki.

*

Da gornja naredba za ureditev prodaje soli ni morda zšla zaradi tega, ker ne bi bilo soli na razpolago, ni treba posebej poudarjati. Soli ne primanjkuje in je tudi ne bo primanjkovalo. Tudi naredba ni bila izdana, da bi se uredila preskrba potrošnikov ali da bi se omejilo zakladanje s soljo. Racioniranje te važne življenjske potrebščine je narekoval zgolj razlog, da soli, ki je določena za potrošnjo prebivalstva Ljubljanske pokrajine, ne pride v roke komunističnim tolpam. To pa se da preprečiti le na ta način, da se z racioniranjem onemogoči posameznikom nakup poljubne količine soli. Racioniranje soli je torej zgolj ukrep, ki izvira iz potreb javnega reda. Ta ukrep bo naša javnost pravilno razumela in ga bo gotovo z vsemi močmi podpirala v lastnem interesu z disciplino in sodelovanjem. Količine soli, ki so na razpolago, so v vsakem primeru zadostne ne samo za redno oskrbo prebivalstva, temveč tudi za izredne potrebe ter za potrebe industrije in obrti. Racioniranje so torej narekovali zgolj oziri na javni red, ki jih bo vsa naša javnost razumela in odobravala.

Prepoved prodaje novih potniških avtomobilov in motociklov

Glede na svojo naredbo o prepovedi odsvojitve motornih vozil inozemcem z dne 27. decembra 1941-XIX. je Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino, smatrajoč za umestno, da se uredi prodajanje novih potniških avtomobilov in motociklov, izdal naslednjo naredbo, ki je objavljena v »Službenem listu« 26. t. m. in je naslednji dan stopila v veljavo.

Od dne uveljavljenja te naredbe je prepovedana prodaja novih potniških avtomobilov in motociklov, čeprav so bile zadevne prodajne pogodbe sklenjene pred tem dnevom.

Izjemno od gornje določbe si pridržuje Visoki komisar pravico, da na podlagi potrdila urada za izmenjavo in valute ter po zaslišanju urada za civilno motorizacijo dovoli prodajo in dobavo novih potniških avtomobilov in motociklov, namenjenih za izvoz. Od prepovedi po prednjem členu je izvzeto prodajanje novih potniških avtomobilov in motociklov vojaškim upravam.

Izdelovalci in trgovci potniških avtomobilov in motociklov so dolžni sestaviti inventar potniških avtomobilov in motociklov, ki jih imajo na dan uveljavljenja te naredbe. Ta inventar se mora v osmih dneh od uveljavljenja naredbe predložiti v dvojniku Pokrajinskemu korporacijskemu svetu, ki vrne en primerek s prevzemnim potrdilom. Izdelovalci in trgovci potniških avtomobilov in motociklov morajo voditi sproti dopolnjevan prejemni in oddajni vpisnik, ki ga pred uporabo potrdi Pokrajinski korporacijski svet. Določbe čl. 1. naredbe z dne 27 septembra 1941-XIX (ki se tiče prepovedi prodaje motornih vozil inozemskim državljanom in ustanovam) ostanejo nespremenjene.

Kršitelji določb te naredbe se kaznujejo po postopku iz naredbe z dne 26. januarja 1942-XX z zaporom do 2 mesecev ali v denarju do 5000 lir.

Prepoved prodaje plinskih peči in kotlov

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino je izdal naslednjo naredbo, ki je objavljena v »Službenem listu« 26. t. m. in je naslednji dan stopila v veljavo.

Od dne uveljavljenja te naredbe so prepovedani izdelava, prodaja, najem ali odstop po kakršnem koli naslovu plinskih peči za ogrevanje prostorov in plinskih kotlov za centralno ali samostojno kurjavo. Od prepovedi so izvzeti: a) nadomestni deli za plinske peči in kotle, ki so že v rabi, toda z omejitvijo na količine, za katere so pristojni organi že nakazali potrebne surovine ali jih še bodo nakazali; b) plinske peči in kotli, določeni za državne urade, za javne ustanove vobče, za bolnišnice in sanatorije, če nakažejo pristojni organi potrebne surovine.

Kršitelji določb te naredbe se kaznujejo po postopku iz naredbe z dne 26. januarja 1942-XX z zaporom do dveh mesecev ali v denarju do 5000 lir.

Prepoved proizvodnje in prodaje alkoholnih dišav

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino je izdal naslednjo naredbo, ki je objavljena v »Službenem listu« z dne 26. decembra in je naslednji dan stopila v veljavo.

Od dne uveljavljenja te naredbe je prepovedana proizvodnja alkoholnih dišav. Prodaja alkoholnih dišav, proizvodenih pred dnem uveljavljenja te naredbe, je dovoljena do vključno 28. februarja 1943-XXI.

Visoki komisar si pridržuje pravico dovoljevati izjeme: a) glede proizvodov namenjenih za izvoz, po potrdilu urada za izmenjavo in valute; b) za izkoriščanje esenc domače proizvodnje po predpisih, ki bodo izdani.

Izdelovalci in trgovci alkoholnih dišav so dolžni sestaviti inventar teh izdelkov, ki jih imajo, in pri tem navesti vse oznake, ki utegnejo biti potrebne za njih razločevanje in njih prodajne cene. Ta inventar se mora v 20 dneh od objave te naredbe predložiti v dvojniku Pokrajinskemu korporacijskemu svetu, ki vrne en primerek s prevzemnim potrdilom.

Izdelovalci in trgovci z alkoholnimi dišavami morajo voditi sproti dopolnjevan prejemni in oddajni vpisnik, ki ga pred uporabo potrdi Pokrajinski korporacijski svet. Na prejemni strani tega vpisnika morajo izdelovalci in trgovci vpisati podatke o alkoholnih dišavah, ki so jih inventarizirali; trgovci pa morajo pristaviti podatke o omenjenih izdelkih, ki bi jih morda še nabavili do 28. februarja 1943-XXI. Na oddajni strani morajo izdelovalci kakor tudi trgovci vpisovati opravljene prodaje z navedbo kupcev.

Kršitelji določb te naredbe se kaznujejo po postopku iz naredbe z dne 26. januarja 1942-XX. z zaporom do dveh mesecev ali v denarju do 5000 lir.

Gospodarske vesti

= **Iz trgovinskega registra.** Tvrdka »Intra«, družba z o. z. za proizvajanje in razpečavanje gradbenih potrebščin v Ljubljani, s podružnico v Triestu, je spremenila družbeno pogodbo in je sedaj vpisan prenos sedeža glavnega zavoda iz Ljubljane v Trieste, v Ljubljani pa ostane tvrdkina podružnica. — Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino je odobril kot reprezentanta oziroma predstavnika tvrdke »Chromos«, d. d., tovarne grafičnih barv v Zagrebu, za njeno podružnico v Ljubljani Hugona Carmine, dirgenta te podružnice.

✝

Naznanjamo žalostno vest, da je preminula dolgoletna zvesta in marljiva gospodična

Fani Klauder

uradnica in šefinja knjigovodstva v pok.

Pogreb drage pokojnice se bo vršil v četrtek, dne 31. decembra ob pol 15. uri popoldne, iz kapelice sv. Frančiška na Žalah, k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 30. decembra 1942.

ZAVAROVALNICA »DUNAV«

KULTURNI PREGLED

Trojica slikarjev

Ob praznikih je bilo v Jakopičevem pa- jonu dokaj živahno. Prihajali so mnogi, jih mikajo pogledi na lepe slike in ki zavedajo, da je v uživanju umetnin več kor samo bežno spoznavanje oblik in v. Umetnine, ki so res vredne tega na, imajo — kakor sleherna umetniška ritev, pa naj bo literarna, glasbena ali na si bodi, — svoje posebno življe- ki prehaja v dovzetnega uživalca in v njegovi duši skrivnostno drhte- zpote in čustvo duhovne vzvišenosti. jih je treba večkrat videti. Tiste, ki anjmajo vedno znova, izpričujejo s svojo pomembnost in umetniško moč.

Razstava del Zorana Mušiča, Maksima a in Jovana Zonića se nedvomno ča med naše posebno zanimive in zna- e razstave. Ta trojica je pogosto pri- a v paviljonu. Zoran M u š i č — visok, pak; dejal bi, ustvarjen za velike, mo- mentalne slikarije Vzlic temu je prav slikar, ki mu ni prav nič do monumen- nosti, do zgovorne slikarske vsebine: glejte njegova s tankim čutom za barv- in snovne odtenke izdelana tihožitja, pa te vprav značilen primer slikarja, ki predvsem drugim slikar, t. j. ustvarje- ec izrazito barvnih vrednot. Prof. Vav- č je dejal o njem, da se je med vsemi šimi najbolj približal duhu sodobnega ncoskega slikarstva. Zato pa se ob sli- h njegovega tovariša in soseda Maksima d e j a najbolj spominjamo Italije, ne- u sončnega in jasnega, barvnega ozad- renesančnih umetnikov. Po vnanjosti je čremen in tih, nasprotje visokemu in vornemu Mušiču. Črnogorec Jovan Z o- ć hodi med ljudmi po razstavi, opazuje bliko, meri z veščimi pogledi lepi spol sanjari na tihem o obalah Seine, kjer je umetniško likal in preživel svoja lepša leta. Je še mlad, visok in vitek: po ilustracijah h »Gorskemu vijencu«, ki jih je razstavil, pa sklepaš, da simpatizira z junaškimi izročili dinarskega človeka.

Ta trojica gleda po svoje na umetniške probleme.

Maksim Sedej je dejal o tem med drugim:

— Slikar naj z enostavnimi sredstvi, brez svetlobnih ali literarnih efektov z barvnimi ploskvami in potezami, ki jih po vrednosti — hladne ali tople — postavlja drugo poleg druge v prostor, doseza čim večjo harmonijo barv in linij. Prav tako naj doseže kar najbolj naravno vizijo upodobljenega predmeta, ki učinkuje po svoji preprostosti, brez afektacije, povsem naravno. Pri tem naj izključuje suženjsko posnemanje narave, saj je to vlogo prevzela fotografija. Navadna stena je prav tako vreden predmet upodobitve kakor šopek cvetlic, vendar ostaja človek slikarjev najvažnejši objekt. Barva bodi pretkana z občutkom in prefinjena do največje možnosti. Barva, ki je iztisnjena iz tube, je samo surogat; treba jo je na paleti močno predelati in oplemenititi. Vsebino slike seveda ne izključujemo, toda treba je, da je dobro naslikana.

— Dela velikih starih in sodobnih mojstrov učinkujejo tako, da se človek kar čudi, ko stopi pred njihove umetnine, češ kako je mogoče s tako preprostimi sredstvi doseči take rezultate! Večina teh del, zlasti najboljših, ni nastalo zlahka; vsa so plod dolgega študija in truda, kar pričajo posebej še Cézannove slike (da ne govorim o ostalih). Videti je, s kolikim trudom je Cézanne obdelal kako ploskev ali predmet. Vzlic temu je bil velik umetnik in je močno vplival na sodobno slikarstvo. Zdi se mi, da je pri naši nepoučeni publiki in pri nekem delu kritike našla posebno dopadenje navidezna spretnost, ki krije svojo revščino z manuelno veščino, zamenjujoč le-to s spontanostjo in elementarnostjo. Sploh se del kritike bavi z vsem mogočim, samo ne s slikarstvom v točnem pomenu besede. Če je pri takih ljudeh tako malo čuta za pravo vrednost slike, kaj naj rečemo o drugih?!

— Spor med impresionisti in mlado generacijo? Nikakor ne! Od prvega impresionizma je preteklo že nad 70 let, naš ni star niti 40 let. V slovenski umetnosti so po njem nastale mnoge vrzeli in mladi umetniški rod ima nalogo, da jih izpolni ter tako ustvari podlago in tradicijo nastajajoči slovenski umetnosti.

Jovana Zonića je v razgovoru najbolj zanimal problem kompromisne umetnosti, zato ker stoji sam na stališču brezkompromisnega slikarstva. Zanj sloni sodobno, tako zelo individualizirano slikarstvo na intelektu, na duhovnih lastnostih in sposobnostih intelektualca, ne pa na osnovnih pojmih obrti. Menda hoče poudariti, da je današnje slikanje z vso svojo umetnostno problematiko poleg intuitivnega in »obrtnega« predvsem intelektualno delo. Kompromisno slikarstvo pa pretirano išče simpatij občinstva, ki je v prejšnjih dobah pač lahko sledilo umetnostnemu razvoju in ga podpiralo z vsemi razpoložljivimi sredstvi, medtem ko danes zaostaja za njim in sicer po krivdi slikarjev, ki sami delajo kompromise s cenenim okusom in po krivdi onih, ki napačno popularizirajo umetnost.

Zoran Mušič je bil najkrajši. Tudi njega zanima problem občinstva in umetnosti ter njune posredovalke-kritike.

— Strinjam se — je dejal, — s tem, kar sta povedala tovariša. Nekaj bi hotel enkrat že slišati, kadar je beseda o slikah: Ali je slika interpretirana slikarsko ali ne? To je zame temeljno vprašanje!

Tako se je izpovedovala trojica umetnikov, ki so pokazali v Jakopičevem paviljonu na platnih svoja stremljenja. Če bi jih prevedli v navadno človeško govorico, bi videli, da hočejo eno in isto: popolno in svobodno iživetje svoje stvarjalne individualnosti; vse drugo so izrazito osebne razlike.

ZAPISKI

Nova študija o Michelangelu. V založbi Italijanskega zavoda za grafično umetnost v Bergamu je izšla knjiga proučevalca Michelangelovega dela Enza Carlija »Il Michelangelo«. Znanstveno zasnovana knjiga je plod dolgoletnega samostojnega raziskovanja in odpira nekatere nove poglede na umetnostne probleme v delu nesmrtnega mojstra.

Antologija nemške lirike v italijanski izdaji. Pri Sansoniju je izšla v redakciji Persia Nestj zbirka »Le piu belle liriche tedesche da Lutero a oggi«. Skoraj 500 strani [illegible] knjiga prinaša nemško besedilo [illegible] spremnim uvodom.

Kronika

* **Trindvajseti odlikovanec s hrastovim listom z meči.** Hitler je komodoru Udetove lovske letalske skupine majorju Wolfu-Dieterju Wilckeju ob njegovi 141. zračni zmagi podelil odlikovanje hrastovega lista z meči k viteškemu križu železnega križa. Major Wilcke je 23. vojak nemške vojske, odlikovan s hrastovim listom z meči.

* **3.000 zmag v zraku.** Oddelek lovskih letal, ki jih vodi nemški major Trautloff, odlikovan z viteškim železnim križem, je dosegel te dni na vzhodnem bojišču svojo 3.000. zmago v zraku. To zmago je izvojeval pilot Stotz, ki je doslej sestrelil sam 111 sovražnih letal. Stotz je odlikovan s hrastovim listom k viteškemu križu.

* **Smrt senatorja Valerija.** V Triestu je umrl bivši župan Alfonso Valerio, ki je zadnja leta živel v Pogio Reale na Carsu. Valerio je učakal lepo starost 90 let ter je bil do zadnjih dni živahen in odporen. Narodil se je 18. julija 1852 ter je bil tovariš Attila Hortisa in nekaterih drugih veljavnih mož, posvetil pa se je odvetniškemu poklicu.

* **Odlikovana Genova.** Te dni je bila v Genovi, Palazzo Turzi, enako kakor v Turinu, izročena diploma, kakršne prejemajo posamezniki, pa tudi cela mesta za junaštvo in trpljenje v vojni. Genova, ki je bila hudo prizadeta po sovražnih letalskih napadih, si je to odlikovanje v polni meri zaslužila. Predsednik invalidov Carlo del Croix je ob istem času izročil županu genovskega mesta posebno izkaznico invalidske organizacije. Svečanost je bila zaključena s pozdravom Kralju in Cesarju in Duceju.

* **Novo, doslej nevidno zvezdo** je odkrila argentinska zvezdarna v Buenos Airesu. Zvezda je dobila ime »Jove« in se nahaja v ozvezdju Puppis med Sirijem in Capaptusom. Zvezdo so tudi že fotografirali.

* **Sedem deklet je utonilo.** Na Lagu d'Iseo pri Bergamu se je primerila v nedeljo huda nesreča. V čoln Barcarola Oresta se je vkrcalo 7 deklet in 2 moška, ki so se vračali iz božičnega praznovanja domov na drugi breg jezera. Med vožnjo po jezeru pa je nastal vihar. Čoln, ki je bil prehudo obremenjen, se je prevrnil. Dvema moškima potnikoma se je posrečilo, da sta se rešila s plavanjem, mladenke pa niso bile vešče plavanja in so utonile v razmeroma plitvi vodi, kljub temu da so jim reševalci takoj hiteli na pomoč. Bile so to po večini delavke, stare od 19 do 32 let.

* **Velika škoda po potresu v Kolumbiji.** Nedavni potres je povzročil v Kolumbiji težka opustošenja. Zlasti je prizadeto mesto Lorica. Več sto oseb je postalo žrtev zemeljskega gibanja.

IZ LJUBLJANE

u— **Zadnja pot Toneta Thalerja.** Ob veliki udeležbi prijateljev in znancev so položili v torek popoldne pokojnega Toneta Thalerja k večnemu počitku na viškem pokopališču. Že mnogo pred pogrebom se je zbrala pred hišo žalosti velika množica. Po molitvah viških oo. frančiškanov se je razvil dolg žalni sprevod, kakršnega v Rožni dolini že dolgo nismo videli. Vozu z duhovščino je sledil mrtvaški voz, ki ga je krasilo več lepih vencev. Za globoko užaloščenim sorodstvom so se zvrstili pokojnikovi prijatelji, med katerimi so bili Tonetovi najožji sodelavci v ljudskem vzgojnem delu dr. Albin Kandare, Bojan Drenik, dr. Windischer, Tribuč in viški ožji prijatelji. Lepo je bilo tudi število pokojnikovih prijateljev z dunajske tehnike. Koder se je pomikal žalni sprevod, je občinstvo s pieteto izkazalo zadnjo čast dragemu Tonetu. Na viškem pokopališču so prenesli krsto najprej v cerkev, nakar so jo po molitvah položili v prerani grob, kjer bo počival dragi Tone poleg svoje dobre matere. Vsa množica se je še enkrat poslovila od nepozabnega pokojnika, nakar so zagrnile grude krsto zavednega moža poštenjaka. Naj bo dragemu Tonetu lahka domača zemlja, ki jo je tako iskreno ljubil.

u— **Poročila sta se** na Štefanovo v cerkvi Marijinega Oznanjenja gospod Franjo Pogačnik, poslovodja tvrdke Meinl in gospodična Milena Miholičeva. Novoporočencema želimo obilo sreče!

u— **Leto se poslavlja s snegom.** Po naši ljudski govorici prinaša sneg srečo, naj že bo ob svatovanju ali ob Novem letu. Letos smo dolgo pričakovali snega, zima nam je prizanašala vse do božičnih praznikov, kar je bilo zavoljo štednje s kurivom posebno ustrezno kar najširšim slojem. Vremenski preokret na Šentjanževo pa je prinesel različne vremenske pojave in tudi zemlja se je ponovno zamajala. V torek zjutraj ob 4.45 so si sledili štirje rahli sunki, bržčas odmev potresnega valovanja v Mali Aziji, ki se letos kar noče pomiriti. V Ljubljani je začelo v torek spet nalahno snežiti. Jutranja temperatura je bila —0.7° C. Barometer je padal in je dosegel stanje 765 mm. V noči na sredo je padlo živo srebro na —1.8° C. Ko se je Ljubljana davi dramila, je naletaval pršič, ki se je v teku dopoldneva bolj in bolj zgoščeval in smo nato imeli prav izdaten nalet snega. Padal je na več ali manj suha tla in je docela pobelil Ljubljano in pokrajino. Vse kaže, da nam bo ugašajoče leto za slovo zagrnilo prirodo s prav izdatno belo odejo, kakršno so naši kmetovalci na deželi kakor v mestu že prav željno pričakovali.

u— **Svojcem interniranceV in vojnih ujetnikov.** Mestni urad za popis ujetnikov in interniranceV v Kresiji, soba št. 44, vhod z Lingarjeve ulice 1, prosi svojce prijavljenih interniranceV in vojnih ujetnikov, ki so se prijavili za podporo pri mestnem socialno-političnem uradu, naj takoj sporoče povratek interniranca iz internacije ali vojnega ujetnika iz ujetništva, prav tako pa tudi vse druge morebitne spremembe.

u— **Na razstavi Franceta Pavlovca v Galeriji** Obersnel bo imel na Novega leta dan ob 11. uri umetniško vodstvo književnik Ivan M r a k.

u— **Petindvajset let bo minilo** v novem letu, odkar je začela izhajati »Domovina«. Stopila je pred slovensko javnost v dobi, ki je bila prav tako usodna za vse človeštvo, kakor je današnja. Bila je izprva politična glasnica mladega rodu, pozneje pa je našla zavoljo prijetne vsebine pota v najširši krog zavednih kmetov in delavcev. Tudi marsikateri meščan se je navezal nanjo, ker ga je mikala njena sveža in prikupna domačnost. Letos sredi novembra je »Domovina« izgubila svojega dolgoletnega glavnega urednika Filipa Omladiča, ki se je vneto trudil zanjo in v veliki meri pripomogel k njeni razširjenosti in priljubljenosti. Po utrti poti gre »Domovina« dalje v bodočnost. Srebrnega jubileja kajpak ne bo praznovala pompozno, marveč bo njena lepa obletnica najbolj počaščena s tem, če bo v novem letu imela čim večje število zvestih naročnikov in čitateljev. Toplo priporočamo »Domovino« tudi meščanom, še zlasti onim, ki ne zmorejo naročnine za dnevnik.

u— **V evangeljski cerkvi** bo na Silvestrov večer ob pol 5 popoldne služba božja in na dan novega leta ob 10 dopoldne.

u— **Vodstvo v galeriji Obersnel.** V petek, dne 1. januarja bo imel ob 11. uri dramatik Ivan Mrak vodstvo na razstavi akad. slikarja Franceta Pavlovca. Ta dan se razstava definitivno zaključi.

u— **Društvu »Dom slepih«** v Ljubljani je podarilo uradništvo Borze dela v Ljubljani lir 270 namesto venca na grob blagopokojne ge. Francke Golouhove. Iskrena hvala.

u— **Ako hočete pri kuhanju prihraniti kurjavo**, se poslužite zaboja ali vreče za kuhanje. Podrobna navodila za napravo in uporabo istih najdete v Gospodinjskem koledarju za leto 1943/XXI-XXII, ki ga dobite **v knjigarni Tiskovne zadruge v Ljubljani,** Šelenburgova ulica 3.

u— **Šolskih skrbi se rešijo starši**, ki prijavijo svoje otroke k **dnevnim instrukcijam po** dve uri dopoldne ali popoldne, proti nizkemu mesečnemu honorarju. Povprečno **stane ura samo okoli 2 liri.** Razlaga, izpraševanje učne snovi, pregled nalog. Vpisovanje dnevno **od 14. do 17. ure: Novi trg št. 5/III. levo, pri Vseučiliški knjižnici.**

u— **Živo apno** dobijo tudi člani Sadjarske in vrtnarske podružnice Ljubljana I na podlagi članske izkaznice pri g. Gabrovšku, Rožna dolina, cesta XVII-1.

u— **Za novo leto** bomo točili izvrstna sortirana vina Amabile passito, Gambelara passito, teran v steklenicah itd. — Se priporoča gostilna »Lovšin«, Gradišče št. 13.

Z Gorenjskega

Leto dni strankinega dela v kamniškem okrožju. Na velikem okrožnem zborovanju, ki se je vršilo predzadnji petek in soboto v Kamniku in so se ga udeležili vsi krajevni skupinski vodje in okrožni uradni vodje, je bil podan obračun strankinega dela v preteklem letu. Zvrstilo se je več govornikov, ki so vsak poročali iz svojega delokroga. Okrožni sodnik dr. Herman Doujak je v daljšem predavanju obravnaval vedenje članov stranke in uslužbencev, ki morajo biti vsem za vzgled in pokazati, kako se živi po naukih Führerja. Zvečer je bila v Kamniškem domu božična proslava za zborovalce in povabljene goste. Na zabavi je sodeloval okrožni orkester, ki je tokrat prvič nastopil pred javnostjo. Naslednji dan so se referati nadaljevali in so med drugimi govorili okrožni kmetski vodja Vintler, okrožni zdravstveni vodja dr. Brill, vodja policijskega oddelka v Kamniku Zimmer pa je orisal stališče do državno-političnih vprašanj in naloge svojega urada.

Nov grob. Na Jezerskem je umrla daleč naokrog znana hotelirka in posestnica Marija O f n e r j e v a. Pogreba se je udeležilo mnogo prebivalstva.

Iz Spodnje Štajerske

Imenovanje Inž. Herman Glaninger, po rodu Mariborčan in višji gradbeni svetnik, je bil s Hitlerjevim dekretom imenovan za železniškega ravnatelja v Halleu ob Sali.

Novi grobovi. V Mariboru je umrla železničarjeva vdova Jožefa Krešljeva v starosti 80 let. Na Radvanjski cesti je umrl železničarjev sin Herman Verdnik. V Št. Jurju ob Ščavnici je umrla 73 letna posestnica Marija Klemenčičeva-Kajbičeva.

Poroka. V Celju sta se poročila Evgen Kainer, nekdanji stotnik pri celjskem 87. polku, in ga. Roza Zamparuttijeva, lastnica znane zajtrkovalnice v Kolodvorski ulici.

Silvestrovo bo praznovala mariborska krajevna skupina v dvorani Heimatbunda. Na sporedu bodo pisane točke, smeh in zabava.

Iz Hrvatske

Odlikovanje hrvatskih letalcev. Lovski oddelek hrvatskih letalcev pod poveljstvom polkovnika Džala se je z vzhodne fronte vrnil v Zagreb. Polkovnik Džal je bil ob tej priliki odlikovan z železnim trolistom 2. stopnje s hrastovim listom, stotnik Hellebrandt in nadporočnik Strak pa sta prejela odlikovanje železnega trolista 3. stopnje s hrastovim listom. Odlikovanih je bilo še pet častnikov in podčastnikov.

Sto tisoč kun za vojne sirote. Nemški poslanik Kasche in general Glaise Horstenau sta izročila sto tisoč kun za sirote v vojni padlih hrvatskih bojevnikov in železničarjev.

V Zemunu obdarovani kavkaški bojevniki. Pred dnevi je priplul v Zemun parnik »Schönbrunn« z ranjenci s Kavkaza. Na parniku jim je bilo prirejeno božično obdarovanje in je ob tej priliki zemunsko ženstvo razdelilo med ranjence 200 paketov.

Radio Ljubljana

ČETRTEK, 31. DECEMBRA 1942-XXI

7.30: Napevi in romance. 8.: Napoved časa — Poročila v italijanščini. 12.20: Koncert pianista Bojana Adamiča. 12.30: Poročila v slovenščini. 12.45: Koncert pianista Bojana Adamiča. 13.: Napoved časa — Poročila v italijanščini. 13.15: Poročilo Vrhovnega Poveljstva Oboroženih sil v slovenščini 13.25: Prenos za Nemčijo — orkester Cetra, vodi dirigent Barzizza. 14.: Poročila v italijanščini. 14.15: Koncert Radijskega orkestra, vodi dirigent D. M. Šijanec — Lahka glasba. 15.: Poročila v slovenščini. 17.: Napoved časa — Poročila v italijanščini. 17.10: Pet minut gospoda X. 17.35: Koncert pianistke Eugenije Cornalba. 19.30: Poročila v slovenščini. 19.40: Koncert čelista Giorgio Lippi — pri klavirju Bruna Barbetti. 20.: Napoved časa — Poročila v italijanščini. 20.20: Komentar dnevnih dogodkov v slovenščini. 20.45: Koncert orkestra Cora. 21.20: Predavanje v slovenščini. 21.30: Glasba Riccarda Stortija, vodi dirigent Romeo Arduini. 22.10: Pesmi za vse okuse, vodi dirigent Segurini. 22.45: Poročila v italijanščini.

Italijanski Mechi C. 202 obstreljujejo s strojnicami in zažigajo sovražna avtomobilska vozila

Pokrajinska podporna ustanova v Ljubljani deli kurivo siromašnim družinam Obdarovanci nakladajo in odvažajo premog in drva

SPORT

Dnevni red št. 10

Izšla je nova številka glasila Zveznega poveljstva GILL-a

Prejeli smo novo izdajo glasila Italijanske Liktorske mladine v Ljubljani (za oktober 1942), ki je vsak mesec izdaja tiskovni urad njenega zveznega poveljstva. Prav tako kakor vse dosedanje številke je tudi ta v glavnem posvečena mladini, ki ji je na prvi strani posvetil Luigi Lezzi nekaj toplih besed, da se bo zavedala velike naloge sedanjih časov in znala nekoč pobrti sadove, ki so jih je pripravili starejši. »Gojite svoj razum,« tako pravi pisec na koncu članka, — »pripravite svoja srca, vežbajte se v mojstrskem delu ter v izvrševanju dobrih del in v čednosti junaške požrtvovalnosti.« Podobna vprašanja obravnava v drugem članku za mladino Vito Papaluca s posebnim ozirom na naloge mladinskega slovstva, v katerem se je predvsem izogibati vsakih spekulativnih in tržnih namenov. Mladinsko slovstvo mora biti predvsem grajeno na moralnih temeljih, neprimerno pa je za mlade čitatelje vsako pisanje solzavih zgodb ali psevdopatriotičnih povesti v vojnem času.

Med ostalim gradivom te številke je posebno zanimiv kotiček malih dopisnikov, potem pa so objavljena na več straneh podrobna poročila o delovanju posameznih organov GILL-a. Iz statističnih podatkov o stanju članstva posnemamo, da je število vsega članstva v GILL-u od zadnjič spet narastlo in znaša sedaj v celoti 5360. Iz obilice ostalih objav iz tega poglavja se vidi, da delavnost GILL-a napreduje na vseh poljih, in je zato tudi vsaka nova številka njenega glasila zgovornejša priča, kako se ta mladinska organizacija nezadržno širi po naši pokrajini.

V nekaj vrstah

Kakor smo nekje že zabeležili, so za božične praznike gostovali v Zagrebu dunajski nogometaši iz kluba Floridsdorfer AC (in ne Favoritner AC, kakor smo pomotoma slišali mi), ki jih je tja povabila nogometna Concordia na proslavo svoje 35letnice. Pri tem nastopu Dunajčani niso imeli posebne sreče, saj so izgubili obe tekmi, v katerih so se pokazali. Prvi njihov nasprotnik je bil jubilant sam, ki je zmagal s 3 : 1. Gole za domače so zabili Golob, Kodrnja in Muradori. Tudi na tej tekmi, kakor na naslednji, v kateri so »purgerji« zmagali z 2 : 0, je bilo okrog 8000 gledalcev.

Večkrat odložena nogometna tekma med mariborskim Rapidom in graškim Sturmom je bila zadnjo nedeljo le odigrana, in sicer na Rapidovem stadionu v obdravski prestolnici. Rapidovci so to pot še enkrat prekosili same sebe in graške goste po sijajni igri premagali kar s 6:1 (2:1). Poročila pravijo, da je bil najboljši mož na terenu srednji krilec Mariborčanov Gaischek, hvalijo pa tudi vse ostale domače igralce. Tekmo je sodil celjski sodnik Hobacher. Kljub snegu in mrazu je bilo na igrišču do 400 gledalcev.

GLEDALIŠČE

DRAMA

Četrtek, 31. dec. ob 16.30: **Ples v Trnovem.** Izven, Cene od 18 lir navzdol.
Petek, 1. jan. ob 15.: **Deseti brat.** Izven, Cene od 18 lir navzdol.
Sobota, 2. jan. ob 16.30: **Učiteljica.** Izven. Cene od 12 lir navzdol.
Nedelja, 3. jan. ob 15.: **Gradbenik Solnes.** Izven. Cene od 18 lir navzdol.

•

C. Golar: »Ples v Trnovem«. Burka v treh dejanjih. Osebe: Češnovar — Cesar, Lojze — Drenovec, Polona — Gorinškova, Metka — Levarjeva, Mica — Rakarjeva, Mina — Starčeva, Poldka — Remčeva, Tone — Bratina, gospod — Peček, gospa — Rasbergerjeva, mož — Plut, žena — Košutova, dekle — Sancinova, predsednik — Lipah. Režiser: Milan Skrbinšek.

OPERA

Četrtek, 31. dec. ob 16. uri: **Slepa miš.** Opereta. Izven. Cene od 24 lir navzdol.
Petek, 1. jan. ob 16.: **Seviljski brivec.** Izven. Cene od 24 lir navzdol.
Sobota, 2. jan. ob 16.: **Sestra Angelika. — 7. sinfonija.** Red Premjerski.
Nedelja, 3. jan. ob 11.: **Angel z avtom.** Mladinska opereta. Izven. Znižane cene od 15 lir navzdol. — Ob 16.: **La Boheme.** Izven. Cene od 24 lir navzdol.

•

O. J. Dobeic: »Slepa miš«. Opereta v treh dejanjih. Osebe: Marička — Mlejnikova, Špelca — Poličeva, Moli — Barbičeva, županja — Škeletova, Matiček Mlinar — M. Sancin, Miha Korenina — Zupan, mister Lister — Anžlovar, Tresorep — Pianecki, župan — Sekula, Robert — Marenk, Strniša — Jelnikar, [illegible] — Rus. Dirigent: R. Simoniti, [illegible] in koreograf: ing. P. Golovin.

Novoletne čestitke

Veselo in srečno novo leto želi
T. EGER
modna trgovina
LJUBLJANA Sv. Petra c. 2

Srečno novo leto želi tvrdka
Jože Mihelič
vodovodne instalacije, kleparstvo, centralne kurjave, plinovodi
LJUBLJANA, Kavškova 18, tel. 49-69

SREČNO IN VESELO NOVO LETO ŽELI
MIRKO KRAŠNJA
krznar
LJUBLJANA Frančiškanska ul. 1

Srečno novo leto želi
UDOVIČ JOŽE
strojno in stavbno ključavničarstvo
NOVO MESTO

LEGAT
špecerija - delikatese - zajtrkovalnica
LJUBLJANA, Miklošičeva cesta 28

Mali oglasi

Službo dobi

Torbar
vešč najfinejšega galanterijskega dela, popolnoma samostojen pri delu, sposoben event. za vodjo galanterijskega oddelka, dobi stalno zaposlitev. — Osebno se predstaviti pri »Karton« d. z o. z., Kolodvorska 3, Ljubljana. 18221-1

Kuharico
ki bi opravljala tudi gospodinjska dela in sobarico, zmožno nekoliko šivanja, iščem. Dalmatinova ulica 5-I. 18194-1

Dekle
k dvema otrokoma in za druga hišna dela iščem takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 18222-1

Gospod. pomočnico
vajeno vseh gospodinjskih del, sprejmem takoj v službo. Cankarjevo nabrežje 9. 18262-1

Služkinjo
vajeno vseh gospodinjskih del, sprejmem takoj k mali družini. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 18240-1

Čevlj. pomočnika
(dobrega cvikarja), sprejmem takoj. Plača dobra. Zrnik Alfonz, Verdijeva ulica 9. 18237-1

Šoferja
za tovorni avto na bencin in delo v skladišču za takojšen nastop išče tvrdka M. Stele, trgovina na debelo v Ljubljani, Pogačarjev trg. 18234-1

Sprejmem
pridno in pošteno dekle za vsa hišna dela in ki zna samostojno kuhati. Služba dobra in stalna. Predstaviti se od 13. do 15. ure. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 4-1

Posest

Ena najlepših
parcel v Rožni dolini, 730 kv. m., 3 min. od tramvaja, naprodaj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 9-20

Hišo ali vilo
kupim do 800.000 lir. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Lep dom«. 18206-20

Stavbno parcelo
za strnjen odnosno odprti stavbni sistem, prodam. — Informacije: Tavčarjeva 10, geometer. 18212-20

Hišo
trinadstropno, s trgovskimi lokali, v centru, takoj prodam. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Lir 1,195.000«. 18244-20

Ugodna naložba kapitala
je priložnostni nakup parcel v najbližji periferiji Ljubljane, blizu cestne železnice, v izmeri 240 do 760 kv. m. — Vsa pojasnila daje Pristavec Franjo, real. pisarna, Ljubljana, Cesta Arielle Rea št. 3. 19-20

Kupim
tristanovanjsko hišo z vrtom. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Bližina tramvaja«. 18156-20

Prodam
trgovsko hišo zaradi bolezni. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Center pošte«. 18155-20

Kupim parcelo
na sončni legi. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Planinski razgled«. 18154-20

Kupim
eno- ali dvostanovanjsko, novejšo z vrtom. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Bližina mesta«. 18153-20

Parcelo
za vilni sistem na južni strani, prodam. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Sončna«. 18203-20

Parcelo
kupim na periferiji. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Takojšen kupec«. 18204-20

Kupim
hišo ali zemljišče za ca. Lir 1,800.000. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Zemljišče«. 18205-20

Prodam
kompleks za Bežigradom. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »10 stavbnih parcel«. 18252-20

Dvostanov. vilo
na lepem kraju prodam. — Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Gotovina«. 18254-20

Pozor, stavbeniki
in hišni posestniki! Dobavljam in polagam ter stružim stare parkete. Brlec, Kolodvorska ulica 28. 17091-30

Stavbne parcele
v Mostah naprodaj od 400 do 600 kv. m. Cena ca. 30.000 Lir. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Glavna cesta«. 18253-20

Kupim
trgovsko hišo v centru ali ob tramvajski postaji blizu mesta. Resne ponudbe z navedbo cene in kraja na ogl. odd. Jutra pod »Kupim hitro«. 18225-20

Hišo
v Rožni dolini, tristanovanjsko, z velikim vrtom, prodam za 320.000 lir. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Rožna«. 18116-20

Službe išče

Državna uradnica
sedaj brez službe, prosi boljšega, dobrega, starejšega situiranega gospoda pomoči. Zna strojepisje in pisarniška dela. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dobrota«. 13-2

Zaposlenje
v pomoč pri hišnih delih iščem za dopoldne ali popoldne. Mož je odsoten, pa moram skrbeti za 2letnega otroka. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »2letni v pomoč«. 12-2

Gamaše!
Za ženske in moške izdelujem po meri. Prav dobro blago. Potrebščine prinesite s seboj! Habič, Malejeva ul. 9-I., Kodeljevo. 18220-2

Mlad zakonski par
brez otrok išče mesto hišnice. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Železničar«. 18241-2

Mesto natakarice
najraje v Ljubljani, iščem za takoj ali pozneje. — Zmožna kavcije. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Marijiva«. 18215-2

Nogavice
šivam (štopam) in pridem iskat na dom. Naslov pustiti v ogl. odd. Jutra pod »Zaslužek«. 18251-2

Postrežnica
(res priporočljiva), išče zaposlitev od pol 10. do 14. ure pri sv. Krištofu. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 18272-2

Vajenci(ke)

Vajenca
v trgovino z mešanim blagom, sprejmem. Gerbec Franjo, via Ariele Rea 13. 18259-44

Zaslužek

Korespondenco
trgovsko in splošno, ter prestave, sprejmem na dom. Hitra postrežba. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 10-3

Pouk

Profesorica
[illegible] [illegible] daje instrukcije Event. tudi instrumenta na dom. Ponudbe pod »F. R. 45« na ogl. odd. Jutra. 18225-4

Pouk kl. harmonike
Pet začetnikov, otroke ali odrasle, sprejmem v skupino. Temeljit pouk teorije, hiter uspeh in stalna vzpodbuda. Dvakrat na teden po eno uro, mesečni honorar za posameznika 75 lir. Pozvedbe med pol 12. in 13. uro. Naslov (v centru mesta) v vseh poslovalnicah Jutra. 18173-4

Klavir - harmoniko
poučuje gospa po hitri in uspešni metodi. Obenem temeljit pouk teorije. Pride tudi na dom. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 18172-4

Če se hočete
hitro in uspešno naučiti italijanščino ali nemščino po zmernih cenah, zglasite se na Rimski cesti 10-I., desno. 18089-4

Prodam

Prodam novo žimo
večjo količino, po nizki ceni. Ponudbe pod »Nova žima« na ogl. odd. Jutra. 17711-6

Dva pisalna stroja
najboljše znamke »Continental«, skoraj nova, predvojni izdelek, prodam. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dva prvovrstna stroja«. 11-6

Otroško košaro
kompletno, ugodno prodam. Dermotova ul. 14, Škof Franc. 18224-6

»Elektro-Lux«
sesalec za prah in loščilce za parket čistiti, ima stalno na zalogi zastopstvo »Elektro-Lux« Knez, Osoje št. 3 pod Gradom. 18263-6

Prodam
popolnoma nove črne škornje št. 39, iz finega ševrousnja, podložene s filcom in plutovinastimi podplati. Cena zelo ugodna. Ogled od 9. do 14. ure. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 18245-6

Grelec za krožnike
za štedilnik, nov, medeni, pokroman, in dve marmornati plošči 400×470×25 milimetrov, bela in temnosiva politirani, naprodaj. — Podmilščakova ulica 1. 18236-6

Drsalne čevlje
damske, št. 39, skupno z drsalkami (šeksne), proda: Knapič, Jernejeva 19. 18232-6

10 kg nove žime
ugodno prodam oz. zamenjam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 18189-6

»Omega-uro«
žepno, moško, ugodno prodam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 18249-6

Namizni štedilnik
izvrstno ohranjen in več na novo pleskanih kredenc, ugodno proda Trgovina: Ogled Mestni trg 3, vhod skozi vežo. 18248-6

Prodam reflektor
za fotografe. Ogled v trgovini Gorec, nebotičnik. 18260-6

Otroški voziček
dobro ohranjen, globok, moderne oblike naprodaj. Prisojna ulica 1, Kovačič. 18278-6

Preprogo
rdečo, prava Kokosmatte, 3.75×1.50 m, prodam. Meter po 190 lir. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 18277-6

Plinski radiator
in mali avtomat prodam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 18274-6

Kupim

Gramofonske plošče
dobro ohranjene ali pa v neuporabnem stanju kupuje in plača najvišje dnevne cene »Everest«, Prešernova ulica 44. J-212-M-7

Kupim železje
rje prosto, za štedilnik, tri plošče, 2 pečnjaka, kotliček in vratca za krušno peč. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 18141-7

Stalno kupujemo
vseh vrst snažno pohištvo, žimnice, otroške posteljice, otroške vozičke, preproge, šivalne stroje, štedilnike, peči, vpoštev pridejo tudi stenske slike na platno, alabaster ure na stebričke in razno. Trgovina: Ogled, Mestni trg 3, vhod skozi vežo. 18247-7

Kolovrat
za predenje, dobro ohranjen, kupim. Kernc Milena, Idrijska ul. 9 (Stan n dom). 18238-7

V najem

Gostilno
dobro idočo, oddam na račun ali v najem sposobnemu interesentu. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Velik promet«. 8-17

Pohištvo

Razno pohištvo
prodam. Križevniška ulica 3-II., desno. 18258-12

Kapital

Nagrado dobi tisti,
ki mi poišče 30.000 lir posojila proti dobri garanciji. Cenj. ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Nagrada«. 18271-16

Oblačila

Moško suknjo
športno, dobro ohranjeno, za srednjeveliko postavo, takoj kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Rjavo«. 18250-13

Suknjo
prvovrstno, črno, za močnejšega gospoda, ugodno prodam. Rimska cesta 10, visokopritličje, levo. 18233-13

Zimsko suknjo
novo iz finega predvojnega blaga, prodam. Tomšič, Slomškova 6. 18230-13

Prodam
črno moško suknjo za srednjo postavo — poceni. Novak, Resljeva c. 30, podpritličje. 18279-13

Prodam
dve zimski suknji, črne in temnosive barve, za srednjo postavo ter damski črni plašč s krznenim ovratnikom za zelo sloko postavo. Vittoria Emanuela 48, pritličje, desno. 18-13

Lokali

Lokal
iščem za takoj ali pozneje v centru mesta, odnosno v sledečih ulicah: Prešernova, Šelenburgova, Ulica 3. maja, Bleiweisova. Pismene ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Reden plačnik«. 18201-19

Stanovanja

Tričlanska družina
išče eno-, dvo- ali trisobno stanovanje za takoj ali pozneje. Plača najemnino za pol leta naprej. Ponudbe na oglasni odd. Jutra pod »Stanovanje«. 18195-21a

Stanovanje
iščem. Dam nagrado tudi v blagu. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dve osebi«. 18265-21a

Večletno najemnino
plačam za dvosobno komfortno stanovanje. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dve osebi«. 18261-21a

Stanovanje
4 sob, 2 kabineta, z vsem komfortom, v prvovrstnem stanju, v strogem centru, bi zamenjali za odgovarjajoče 3—4sobno z vrtom v bližnji periferiji. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Pomlad«. 18151-21a

Sobo s kuhinjo
ali prazno sobo s kabinetom, iščem za takoj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Enosobno«. 18184-21a

Stanovanje išče

Stanovanje
v novi vili oddam kot hišniku solidnemu upokojencu. Obširne ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Marec«. 3-21

Sobo odda

Prazno sobo
veliko in sončno, oddam takoj v mestu. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 18267-23

Opremljeno sobo
v centru, oddam takoj ali pozneje stalnemu gospodu. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 18243-23

Ugodno oddam
prazno sobo za shranjenje čistega pohištva. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Samo shranjenje pohištva«. 18246-23

Opremljeno sobo
s posebnim vhodom in dvema posteljama oddam takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 18197-23

Sobo oddam
dvema gospodoma, ves dan odsotnima. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 18269-23

Opremljeno sobo
brez postelje, kuhinja, souporaba kopalnice, oddam takoj mirni stranki. Vprašati: Kodeljevo, Malejeva ulica 23-I. 18257-23

Prazno sobo
oddam takoj. Vhod skozi predsobo. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 5-23

Opremljeno sobo
s štedilnikom — separatni vhod — oddam gospej ali gospodični. Žitnikova ulica št. 10. 18276-23

Sobo oddam
z eno ali dvema posteljama in s souporabo štedilnika. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 18272-23

Sobe išče

Opremljeno sobo
s posebnim vhodom in souporabo kopalnice, v centru iščem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Domačin«. 14-23a

Samostojen gospod
išče prazno sobo pri prijazni družini. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Prijeten dom«. 18266-23a

Sobo
prazno, tudi dve skupaj, iščem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Centrum«. 18264-23a

Prazno sobo
s štedilnikom iščem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Železničar«. 18242-23a

Stroji

Pisalni stroj
v dobrem stanju ali v neuporabnem, lahko tudi cirilica, stalno kupuje in plača najvišje cene Everest, Prešernova 44. 211-N-J-29

Prodam
stružnico 1.5 m dolžine, z elektropogonom, in stiskalnico za izdelovanje tablet. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Novo«. 18217-29

Prodam
Singer šivalni pogrezljivi stroj z okroglim čolničkom. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 18268-29

Elektromotor
tudi rabljen, kupim. Vprašati: Tavčarjeva ulica 10, geometer. 18211-29

Glasbila

Kupim
dobro ohranjen klavir z angleško mehaniko. Ponudbe z navedbo firme, dolžine in cene na ogl. odd. Jutra pod »Solidno«. 17-26

Klav. harmoniko
60—80 basov, in kitaro, vse dobro ohranjeno, kupi Bevčar Alojzij, Lepodvorska cesta 26. 18273-26

Živali

Angora zajca
zamenjam za mrvo. Idrijska ul. 3. 18270-27

Prodam
lovskega psa, ptičarja, kratkodlakega, 1½ leta starega. Lenardič, Predovičeva 23. 18200-27

Izgubljeno

Uhan s 3 briljanti
sem izgubila dne 28. t. m. od 17. do 20. ure na poti od Most do tromostovja. — Pošten najditelj naj ga odda proti visoki nagradi v ogl. odd. Jutra. — Svarim pred nakupom! 15-28

Najditelj
rjave polusnjene rokavice dobi nagrado, če jo vrne. Živec, Rimska cesta 17. 18231-28

Izgubila sem
v koncertni dvorani Uniona ovratno ruto. Najditelja naprošam, da jo odda pri blagajni kina »Union« proti nagradi. 18275-28

Pridelki

Kupimo
vsako količino sladkega ali polsladkega sena po dnevni ceni. Pismene ali ustmene ponudbe na upravo Umobolnice v Ljubljani, Poljanski nasip 52. 18239-33

Ženitve

Gospod srednjih let
značajen, diskreten, želi resnega znanja z gospodično ali vdovo, ki ima lastno stanovanje v Ljubljani, ali posestvo. V poštev pridejo samo ponudbe s točnim naslovom in sliko, v neustreznajočem primeru sliko spoštljivo in častno vrnem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Osebno obiščem«. 18210-25

Obrt

Krzno!
Damski in otroški plašči, krzno za obšive in čepice, mufi, ovratniki itd. pri L. Rot, krznarstvo — Ljubljana, Mestni trg 5. J 188 M 30

Gospodje pozor!
Klobučarna »Pajk« Vam strokovno osnaži, preoblika in prebarva Vaš klobuk, da izgleda kot nov. Lastna delavnica. Zaloga novih klobukov. Se priporoča Rudolf Pajk Sv. Petra c. št. 38, Miklošičeva c. 12, Nasproti hotela Union. J 158 M 30

Za tvrdko Franc Heuffel
se sprejemajo vsa pečarska dela pri blagajničarki gostilne (Figovec). Prosim, poslužujte se tega naslova. 17627-30

Razno

V italijanščino prevaja
prošnje, dopise trgovske in tehniške stroke Tehnična pisarna, Cesta 29 oktobra 13. J-170-M-37

V italijanščino
in nemščino prevaja vloge, prošnje, listine, za priseženi sodni tolmač Pintar, Cigaletova 1, poleg sodišča. 17674-37

Informacije vseh vrst, razne usluge, razmnoževanja, prevode, prošnje in vloge v italijanščini izvršuje »SERVIS BIRO«, Sv. Petra cesta 29.

Mačje kože
in zajčje, samo velike in zimske — kupuje krznarstvo
L. ROT, Ljubljana, Mestni trg 5

INSERIRAJTE V „JUTRU"!

Prodotti chimici sintetici - Preparati biologici Specialità medicinali Prodotti d'uso radiologico Soluzioni sterili per iniezioni Prodotti chimici puri per laboratori scientifici per cliniche e per uso analitico Prodotti chimici d'uso industriale

Sintetični kemični proizvodi Biološki preparati Zdravilne specialitete Proizvodi za radiologijo Sterilizirane spojine za injekcije Kemično čisti proizvodi za znanstvene laboratorije, klinike in analize Kemični proizvodi za porabo v industriji

CARLO ERBA S. A. MILANO

Il mio bambino è a letto con l'influenza...
Moj otrok je zbolel za influenco...

In vendita in tutte le farmacie
Dobi se v vsaki lekarni

È INUTILE SOFFRIRE:
ZAKAJ BI TRPELI!

Le cosi dette forme influenzali comprendono, accanto alla vera influenza, quel complesso di malattie invernali rappresentate da tosse, febbre, faringiti, tracheiti, bronchiti.
In tutti i malanni da raffreddamento è rimedio sovrano la **„RODINA"**.

Tako zvane oblike influence obsegajo, poleg resnične influence, še množico zimskih obolenj, kakor so kašelj, mrzlice, vnetja grla in sapnika, bronhitis
Proti vsem boleznim prehlada Vam pomaga

R O D I N A
Contro il raffreddore e le forme influenzali
Zoper prehlad in oblike prehlada

✝

Dne 12. novembra 1942 je umrla naša dobra ljuba mama in babica

MARIJA ŠARB

Maše zadušnice bodo brane v Ljubljani v cerkvi Marijinega Oznanjenja dne 5. januarja 1943 ob 8. uri in v Grosupljem dne 6. januarja 1943.

Bodi ji lahka zemlja v tujini.

Gornji grad, Ljubljana, Grosuplje, Požarevac, dne 30. decembra 1943.

Rodbine:
ŠARB, SAMEC, PREZELJ, MERCINA

P. G. Wodehouse 61

PODJETNI SAM

Humorističen roman

»Nu, dušica,« je prostodušno odvrnil gospod Molloy, »odkrito ti povem, da ne čutim v sebi daru za take vlome. To ni moja stroka, in nerad se vtikam v te reči. Valley Fields je od sile teman in samoten kraj, zlasti še okrog treh zjutraj. Tudi ko sem bil zadnjič tam, se mi je vsak trenutek zdelo, da vidim duha starega Finglassa, ki se pripravlja, da mi skoči na hrbet in mi zavije vrat.«

»Saj si vendar mož, medek moj!«

»Seveda sem, piška zlata, a kaj morem za to, da imam občutljivo dušo?«

»Nu, če je tako ...« Dolly ni končala stavka, ampak se je zatopila v globoko premišljevanje.

Gospod Molloy jo je molče in pričakujoče opazoval. V ženino bistroumnost je imel zmerom veliko zaupanje, in po blesku njenih oči je videl, da tudi to pot ne bo razočaran.

Že imam rešitev!« je rekla nazadnje.

»Že?«

»Da, gospod!«

»To ti je ženska in pol!« je ves ponosen zamrmral gospod Molloy. »Nu, detece, povej, kaj si iztuhtala.«

Dolly se je nagnila možu na uho, in glas se ji je prelil v komaj slišen šepet. Gospa s steklenimi biseri je imela opravka s svojo limonado, toda natakarica se je obirala malce preblizu mize.

»Poslušaj!« je dihnila. »Počakati morava, da odide ta Shotter kam z doma ...«

»Ali mar ne veš, da ima človeka v hiši?« jo je Soapy opomnil. »Sam nama je povedal.«

»Vem, da ga ima, a poslušaj, kaj ti pravim. Počakajva torej, da odide Shotter po svojih opravkih ...«

»Kako pa naj zveva, da ga ni doma?«

»Pri vratih morava pozvoniti in vprašati po njem. In zdaj poslušaj, Soapy, ne segaj mi več v besedo, na dušo svoje blažene tete te zaklinjam! Midva po tem takem prideva do hiše ... Ti zaviješ k zadnjim vratom ...«

»Zakaj le?«

»Tak res ne znaš pol minute molčati!« je vsa obupana vzkliknila Dolly.

»Prav, prav, cukrček, prav. Ne zameri. Nadaljuj, nikar se ne razburjaj zaradi tega. Midva torej prideva do hiše ...«

»In ti zaviješ k zadnjim vratom,« je z angelsko potrpežljivostjo nadaljevala Dolly, »in tam počakaš in paziš na glavna vrata, kamor pridem v naslednjem trenutku jaz. Tedaj pozvonim, in hišni sluga mi nedvomno pritihi odpirat. ‚Ali je gospod Shotter doma?' ga vprašam. Ako poreče, da je, pojdem noter in ga držim s kako izmišljeno istorijo; ako pa poreče, da je v mestu, ti dam znamenje, in ti smukneš v hišo skozi zadnja vrata, ki so skoraj vedno samo priprta. Ostalo si lahko misliš. Ko me sluga odslovi in zapre vrata in se vrne v kuhinjo, ga udariš po glavi z vrečico peska. Potem ga zvežeš kakor salamo ter prideš in mi odkleneš glavna vrata, kar se v nekaj trenutkih z združenimi močmi polastiva zaklada. Kaj meniš.«

»In jaz naj ga udarim? Jaz?« je z dvomljivim glasom vprašal gospod Molloy.

»Seveda ga moraš ti udariti!«

»Bojim se, da tega ne zmorem, piška lepa,« je s skrajno nedolžnostjo rekel gospod Molloy. »Nikoli v svojem življenju še nisem poskusil udariti človeka z vrečico peska.«

Dolly je pokazala vso tisto nestrpnost, ki jo kažejo vse žene, od gospe Macbethove pa do naših »pokór«, kakor pravijo, da gredo zaradi moževega malodušja njihovi načrti po vodi.

Pogledala ga je, kakor bi hotela reči: »Šleva, daj tisto vrečico peska meni, če je tako!«

»Ubogo otročè!« je dejala nazadnje v upravičenem srdu. »Takisto govoriš, kakor bi bilo treba vseučiliških tečajev, da lopneš nekoga z vrečico peska! Seveda ga moraš udariti. Evo. Stisneš se za kuhinjska vrata ... kaj ne? ... in ta človek pride s te-le strani ... kaj ne? ... in tebi ni treba napraviti drugega kakor takole ... kaj ne? Invalid brez rok in nog bi to zmogel. Ta čas, ko boš stal na preži, pa misli na lepe denarce, ki naju čakajo v vodnjaku, in videl boš, da bo prišel pogum sam od sebe.«

»Oh!« je vzneseno vzdihnil gospod Molloy.

XXI.

Teta Izabela pokaže pot

Klara Lippett je sedela v kuhinji vile »Sv. Rafael« in čitala Pykovega »Home Companiona«. Gospod Wrenn je imel ljubeznivo navado, da je vsak teden prinesel domov novo številko, kar je pomenilo za Klaro dva penija prihranka.

Ta mah je bila sama v hiši, kajti Kay je bila šla zaradi nekih nakupov v London, gospod Wrenn pa se je bil, ko je izročil dekletu tednik, napotil iskat prijatelja Corneliusa, da da se pokratkočasita s partijo šaha.

Vendar ni bila pripravljena na to, da bi dolgo ostala brez druščine. Pred njo je stal lep kolač in čakal, da ga načne, na drugi strani mize pa je vabil krožnik s sardelnim maslom, namenjen za Hasha Todhunterja, ki je moral vsak čas priti na čaj.

Drugekrati je zvesti »Home Companion« priklepal vso pozornost Klare Lippettove, ki je bila ena izmed njegovih najbolj zaverovanih čitateljic, a nocoj je bila tolikanj raztresena, da niti »Srca v plamenih«, senzacionalni roman Kordelije Blairove, niso mogla zbuditi njenega zanimanja.

Očitno jo je nekaj skrbelo.

Prejšnji dan je bil nepričakovan oblak zatemnil obzorje njenega življenja. Ta oblak sicer ni bila črna grmada, ki je noben solnčni žarek ne predre, a Klara se je vendarle bala, da ne bi v bližnji prihodnosti zrasel v kaj takega. Odvedla je bila zaročenca na John Street, da bi ga pokazala materi, toda ko sta že stopala proti hiši, se ji je bilo zazdelo, da opaža pri njem prva znamenja »izpremembe vremena«.

Hashevo vedenje se ji je zdelo dokaj čudno. Dekle, ki se je pred nekaj dnevi v romantičnih okoliščinah zaročilo z mladim moškim, se pač težko sprijazni s tem, da ga sliši žalostno tarnati o nepreVidnosti prenaglo sklenjenih zakonov.

Urejuje: Davorin Ravljen — Izdaja za konzorcij »Jutra«: Stanko Virant — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja: Fran Jeran — Za inseratni del je odgovoren: Ljubomir Volčič — Vsi v Ljubljani

Univerzitetna knjižnica v Ljubljani